

Prologos

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

VUOROVAIKUTUKSEN TUTKIMUKSEN PÄIVÄT

2024

11.10. - 12.10.2024

Jyväskylä

#vvpaivat

SISÄLLYSLUETTELO

Ohjelma Program	3
Järjestäjät Organizers	4
Yleistä General info	5
Pääpuhujat Keynote speakers	
Perjantai 11.10. keynote: <i>Brian Spitzberg</i>	6
Lauantai 12.10. keynote: <i>Panu Moilanen</i>	7
Työryhmätiedot Parallel session info	
Työryhmät I	8–11
Työryhmät II	12–15
Työryhmät III	16–19
Työryhmät IV	20–23
Abstraktit Abstracts	
Työryhmät I	24–34
Työryhmät II	35–45
Työryhmät III	46–56
Työryhmät IV	57–68

OHJELMA

PERJANTAI 11.10.

11.00	Ilmoittautuminen alkaa	C-aula
12.00	Konferenssin avaus Esiintyjä: <i>Puhkupillit</i> Avajaissanat	C1
12.15	Keynote: Brian Spitzberg	C1
13.15	Tauko	
13.30	Työryhmät I	
14.45	Kahvitarjoilu	C-aula
15.15	Työryhmät II	
19.00	Konferenssi-illallinen* Ravintola Harmoonin juhlasali, Väinönkatu 1 (Hannikaisenkadun puolen sisäänkäynti)	

*Vain illalliselle ilmoittautuneille

LAUANTAI 12.10.

10.00	Keynote: Panu Moilanen	C1
11.00	Tauko	
11.15	Työryhmät III	
12.30	Lounas (ei sis. opiskelijahintaiseen osallistumiseen)	B, Taide
13.30	Työryhmät IV	
15.00	Päätös- ja palkitsemistilaisuus Kuohuviinitarjoilu	C1
15.40	Päätössanat	C1

JÄRJESTÄJÄT

Yhteistyössä:

JÄRJESTELYTOIMIKUNTA

Kaisa Lindholm, Jyväskylän yliopisto / Helsingin yliopisto
 Karoliina Karppinen, Tampereen yliopisto
 Marko Siitonen, Jyväskylän yliopisto
 Rasa Jämsen, Jyväskylän yliopisto
 Marianna Hoikkala, Turun yliopisto
 Karoliina Ahonen, Jyväskylän yliopisto / Tampereen yliopisto
 Niko Ekman, konferenssi sihteeri, Jyväskylän yliopisto

PROLOGOS RY:N JOHTOKUNTA

Kaisa Lindholm, puheenjohtaja
 Marko Siitonen, varapuheenjohtaja
 Rasa Jämsen, rahastonhoitaja
 Esko Nieminen, sihteeri
 Karoliina Karppinen, viestintävastaava
 Marianna Hoikkala, tapahtumavastaava
 Riikka Sandberg, ProBlogin toimitussihteeri
 Karoliina Ahonen, podcast-tuottaja
 Martti Salo, podcast-tuottaja

YLEISTÄ

Konferenssi on osa Sivistyksen teemavuoden ohjelmaa! #sivistys2024 #bildning2024.

VIERAILIJAVERKON WIFI-TUNNUS

WLAN SSID: jyu-guest

Tunnus (login): dkme-5794

Salasana (password): vvxu-9m

KONFERENSSI-ILLALLINEN

Huom! Illalliselle erikseen ilmoittautuneille ja illalliskortin maksaneille.

35-vuotiasta Prologos ry:tä juhlistava konferenssi-illallinen tarjoillaan ravintola **Harmoonin** juhlatilassa.

VERKOSTOIDU KANSSAMME!

LinkedIn (uusi!): [linkedin.com/company/prologosry](https://www.linkedin.com/company/prologosry)

Facebook: Prologos ry

X: prologos_ry

JULKAISE PROLOGOKSEN KANAVISSA

Muistathan, että Prologissa on aina avoin kirjoittajakutsu! Prologi julkaisee tieteellisiä, vertaisarvioituja empiirisiä ja teoreettisia artikkeleita sekä esimerkiksi ajankohtaisia puheenvuoroja, lectio praecursorioita ja kirja-arvioita. Tutustu julkaisuun ja tarjoa käsikirjoitustasi Prologiin: <https://journal.fi/prologi/about>

Haluatko kirjoittaa ProBlogiin? Ota rohkeasti yhteyttä ProBlogin toimitussihteeriin ([riikka.sandberg\(at\)helsinki.fi](mailto:riikka.sandberg(at)helsinki.fi)),

PÄÄPUHUJAT

PERJANTAI 11.10 | FRI 11.10.

Brian Spitzberg

Senate Distinguished Professor Emeritus of
Communication, San Diego State University

Echos in the Rabbit Hole: Fake News, Dis/Mis//Information, Conspiracy Theory and the COVID-19 Pandemic

Misinformation, disinformation, fake news and conspiracy theories (i.e., distortion of information in media, or DIM) have become the four horsemen of the decline in civic discourse and deliberation. In the context of threats such as climate change and pandemics, DIM represents existential threats to humanity, and as such, demands attention from the communication discipline that is uniquely situated for addressing the problem.

This presentation introduces a theoretical framework, the multidimensional model of meme diffusion (M3D) for conceptualizing and investigating these processes through the lens of the COVID-19 pandemic. In the context of an attention economy, information overload, echo chambers and reliance on unvetted online sources of information and validation, the societal quorum is rife with rhetoric of vaccine hesitancy, conspiracy theories, and evidence of increasing polarization, politicization and radicalization of group identity formation.

Some of the challenges and possibilities of moving forward on these complex problems are outlined.

LAUANTAI 12.10.

Panu Moilanen

Lehtori, Informaatioteknologian tiedekunta, Jyväskylän yliopisto

Turvallisuus, konfliktit ja vaikuttaminen

Suomen ja Euroopan turvallisuustilanne on muutamassa vuodessa muuttunut radikaalisti. Elämme epävarmemmassa ja epäselvemmässä tilanteessa kuin vuosikymmeniin. Epävarmuutta ja epäselvyyttä pyritään myös aktiivisesti luomaan ja katalysoimaan. Tässä puheenvuorossa tarkastelen vaikuttamaan pyrkivää viestintää ja vuorovaikutusta nimenomaan turvallisuuden näkökulmasta.

Jo turvallisuuden käsite ja kokemus ovat jäljitettävissä viestintään ja puheeseen. Miten jostain asiasta tulee turvallisuuskysymys ja mitä seurauksia jonkin asian turvallistamisella on. Miten ja miksi joitain teemoja turvallistetaan? Kenen etua turvallistaminen palvelee? Onko turvallistaminen positiivinen vai negatiivinen asia?

Yksi eniten puhuttaneista turvallisuuden ja viestinnän yhdistävistä teemoista viime vuosina on ollut informaatiovaikuttaminen. Mistä informaatiovaikuttamisessa on kyse? Miten voidaan erottaa hyväksyttävä ja ei-hyväksyttävä informaatiovaikuttaminen? Milloin voidaan puhua informaatio-osodankäynnistä? Olemmeko me suomalaiset informaatio-osodankäynnin kohteena tai ehkä jopa informaatio-osodankäynnin osapuoli? Kuinka keskinäistä vuorovaikutustamme saatetaan pyrkiä ohjailemaan ulkoapäin?

Käsittelen puheenvuorossani myös internetiä ja sen palveluita informaatiovaikuttamisen ja -osodankäynnin areenana, sekä yksilöiden ja yhteisöjen toimintaa uudenaikaisessa turvallisuus- ja informaatioympäristössä. Miten vihamieliseltä informaatiovaikuttamiselta voidaan suojautua? Mitä tarkoittaa informaatiopuolustus ja miten se voitaisiin Suomessa järjestää? Kenen vastuulla on se, että Suomea puolustetaan myös informaatio-tilassa? Millainen rooli yksittäisillä kansalaisilla tai organisaatioilla on informaatiopuolustuksessa? Puheenvuorossani hyödynnän Jyväskylän yliopiston [KILPI](#)-hankkeen tuloksia.

TYÖRYHMÄT I

PE / FRI

13.30 - 14.45

1.1 Communication competence in health and social care – new avenues for research, Part 1

Paikka/Location: C2

Puheenjohtaja/Chair: Tessa Horila, Tampere University

- Nurse leaders' perceptions of interprofessional collaboration in Finnish wellbeing service counties: An interpersonal communication competence perspective
Petra Kämäräinen, Doctoral Researcher, University of Eastern Finland; Anu Nurmeksela, University Lecturer, University of Eastern Finland; Tarja Kvist, Professor, University of Eastern Finland & Leena Mikkola, Associate Professor, Tampere University
- Joint navigation between the exclusivity of profession and the inclusivity of interprofessionality as a dimension of communication competence: A theoretical exploration
Malgorzata Lahti, Senior Lecturer, University of Jyväskylä & Leena Mikkola, Associate Professor, Tampere University
- Navigating different approaches to competent communication in interprofessional teamwork
Tessa Horila, University Lecturer, Tampere University

1.2 Ajankohtaisia näkökulmia viestinnän ja vuorovaikutuksen opetukseen

Paikka/Location: C1

Puheenjohtaja/Chair: Riikka Sandberg, Helsingin yliopisto

- Yliopisto-opiskelijoiden monikielisen vuorovaikutusosaamisen kehittyminen kandidaattiopintojen aikana
 Maija Gerlander, yliopistonlehtori, Jyväskylän yliopisto; Päivi Torvelainen, lehtori, Jyväskylän yliopisto; Peppi Taalas, johtaja, rehtoraatti, Jyväskylän yliopisto; Anne Virtanen, yliopistotutkija, Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto; Päivi Tynjälä, professori, Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto; Eeva K. Kallio, erikoistutkija, Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto.
- Opiskelijälähtöinen ohjaus ja tuki monimuotoisen viestintä- ja kieliopintojakson pedagogiikassa
 Salme Korkala, Koulutuksesta vastaava varajohtaja ja yliopistonopettaja, Movi, Jyväskylän yliopisto & Veera Saksala, yliopistonopettaja, Movi, Jyväskylän yliopisto
- Viestinnän ja vuorovaikutuksen opetus asynkronisilla verkkokursseilla
 Eeva Kaarne, yliopisto-opettaja, Helsingin yliopisto & Maiju Ranta, yliopisto-opettaja, Helsingin yliopisto
- Kuulluksi tulemisen kokemus kirjoitetussa verkkokeskustelussa
 Heli Tyrväinen, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto, avoin yliopisto; Sanna Uotinen, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto, avoin yliopisto & Leena Valkonen, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto, avoin yliopisto

1.3 Vuorovaikutuskäytänteet herkissä ja haastavissa tilanteissa

Paikka/Location: S212

Puheenjohtaja/Chair: Kaisa Lindholm, Jyväskylän yliopisto

- Sukupuolistunut identiteettityö vuorovaikutuksellisenä neuvotteluna lähisuhdeväkivaltaan syyllistyneiden miesten hoidossa
Helena Päivinen, yliopistonlehtori, Psykologian laitos, Jyväskylän yliopisto
- Improving the Implementation of a Bullying Prevention Program: The Impact of Mentoring on Program Fidelity
Sanna Herkama, Senior Research Fellow, University of Turku; Marie-Pier Larose, Senior Research Fellow, University of Turku/Kings College London; Inari Harjuniemi, Doctoral Researcher, University of Turku; Takuya Yanagida, Senior Scientist, University of Vienna & Christina Salmivalli, Professor, University of Turku
- Intiimiviestintä ja sen haasteet näyttelijäntyössä - kohti turvallisempaa ja avoimempaa toimintakulttuuria
Johanna Ruonala, näyttelijä, valmentaja & väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto

TYÖRYHMÄT

II

PE / FRI

15.15 - 16.30

2.1 E-leadership and digital communication

Paikka/Location: C1

Puheenjohtaja/Chair: Jonna Koponen, University of Eastern Finland

- Middle Managers' Digital Communication Competence: Insights from Technology-intensive Professional Service Firms
Jonna Koponen, associate professor, University of Eastern Finland; Lotta Salin, doctoral researcher, University of Eastern Finland; Sanna Herkama, senior researcher, University of Turku & Brian Spitzberg, Senate Distinguished Professor Emeritus, San Diego State University
- How top managers perceive affordances of video technology for leading remote work?
Jonna Koponen, associate professor, University of Eastern Finland; Lotta Salin, doctoral researcher, University of Eastern Finland & Laura Cortellazzo, assistant professor, Ca'Foscari University of Venice
- How can e-leaders enhance young employees' well-being at work?
Annariina Tuhkanen, doctoral researcher, University of Eastern Finland

2.2 Kokonaisvaltainen vuorovaikutus: kehollisuus, emootiot ja synkronia

Paikka/Location: C2

Puheenjohtaja/Chair: Anu Tourunen, Jyväskylän yliopisto

- Kehollinen yhteensovittautuminen psykoterapiassa
Petra Nyman-Salonen, PsT, apurahatutkija, Jyväskylän yliopisto
- Ihmisten välinen fysiologinen synkronia vuorovaikutuksessa
Anu Tourunen, tutkijatohtori, Jyväskylän yliopisto
- Tunteiden ja keskustelun sisältöjen rooli ihmisten välisessä synkronoitumisessa: Eksploratiivinen yhden pariterapiaistunnon tutkimus
Virpi-Liisa Kykyri, apulaisprofessori, dosentti, Jyväskylän yliopisto

2.3 Tekoäly, virtuaalitodellisuus ja robotiikka: teknologian monet roolit viestinnässä ja vuorovaikutuksessa

Paikka/Location: S212

Puheenjohtaja/Chair: Karoliina Karppinen, Tampereen yliopisto

- Opiskelijoiden kokemuksia tekoälystä palautteen antajana esiintymisen harjoittelussa
Pekka Isotalus, professori, Tampereen yliopisto, Marja Eklund, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto & Karoliina Karppinen, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto
- Viestivä tekoäly tiimityön tukena(ko?): Tekoälyn viestinnällinen toimijuus odotusten, olettamusten ja osaamisen ristiaallokossa
Kaisa Lindholm, vieraileva tutkija/yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto/Jyväskylän yliopisto; Erjon Skenderi, tutkijatohtori/apurahatutkija, Helsingin yliopisto; Salla-Maaria Laaksonen, yliopistontutkija, Helsingin yliopisto; Mia Leppälä, tutkijatohtori/apurahatutkija, Helsingin yliopisto & Jukka Huhtamäki, yliopistotutkija, Tampereen yliopisto/Helsingin yliopisto
- Parasosiaalisia ryhmien välisiä kohtaamisia
Lassi Rikkonen, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto & Pekka Isotalus, professori, Tampereen yliopisto
- Verkostoyhteistyön käynnistäminen robotiikan hyödyntämisen kontekstissa – Vuorovaikutuksen näkökulma
Satu Pekkala, väitöskirjatutkija, suunnittelija, Lapin yliopisto & Marjo Suhonen, professori, Lapin yliopisto

TYÖRYHMÄT III

LA / SAT

11.15 - 12.30

3.1 Communication competence in health and social care – new avenues for research, Part 2

Paikka/Location: C2

Puheenjohtaja/Chair: Emma Sallinen, Tampere University

- Epistemology of interprofessional communication – physicians' views on communication and interprofessionalism
Emma Sallinen, Doctoral Researcher, Tampere University
- Approaching joint navigation of blocking and threading narratives as shared communication competence in interprofessional teams
Karoliina Karppinen, Doctoral Researcher, Tampere University
- Shared communication competence in interprofessional child protection collaboration
Reetta Kettunen, MA, University of Jyväskylä & Malgorzata Lahti, Senior Lecturer, University of Jyväskylä

3.2 Työelämän vuorovaikutuksen jännitteet, paradoksit ja valtasuhteet

Paikka/Location: C4

Puheenjohtaja/Chair: Rasa Jämsen, Jyväskylän yliopisto

- Työssäkäyvien viestinnän maisteriopiskelijoiden opiskelija- ja asiantuntijaidentiteetin välinen jännitteisyys
Sini Artimaa, FM, Tampereen yliopisto & Leena Mikkola, apulaisprofessori, Tampereen yliopisto
- Työn ja muun elämän rajojen hallinnan ristiriidat ja paradoksit akateemisessa asiantuntijatyössä
Sarita Laine, väitöskirjatutkija, Jyväskylän yliopisto & Ari Kuismin, apulaisprofessori, Jyväskylän yliopisto
- Mitä internet-meemit kertovat digitaalisesta työelämästä?
Camilla Aarnio, väitöskirjatutkija, Jyväskylän yliopisto
- Valtasuhteet ja ihannetyöntekijyys matalahierarkkisessa asiantuntijaorganisaatiossa
Anni Heliste, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto

3.3 Yhteistyötä ja vastakkainasettelua – poliittinen viestintäkulttuuri verkossa ja käytävillä

Paikka/Location: C5

Puheenjohtaja/Chair: Esko Nieminen, Tampereen yliopisto

- Vaaliviestinnän muutos sosiaalisessa mediassa: Eduskuntavaalit 2019 ja 2023
Lassi Rikkinen, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto; Elisa Kannasto, koulutuspäällikkö/tutkija, Seinäjoen ammattikorkeakoulu/Tampereen yliopisto & Pekka Isotalus, professori, Tampereen yliopisto
- Kunnallispolitiikan neuvottelukulttuurin vaikutus päätöksentekoon
Samuli Laine, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto
- Common L - TikTok-kommenttien vastajulkiset polarisaationa
Esko Nieminen, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto

TYÖRYHMÄT

IV

LA / SAT

13.30- 14.45

4.1 Artificial Intelligence in the Realm of Political Communication: Deep Fakes, Discourses, and Attitudes

Paikka/Location: C2

Puheenjohtaja/Chair: Tomi Laapotti, University of Vaasa

- The rise of the make-believe - Ripple effects of AI and its impact on trust in communication
Rebekah Rousi, Associate Professor, University of Vaasa
- AI-human interaction in political discourse
Riikka Nissi, Senior Lecturer, University of Jyväskylä; Marko Siitonen, Professor, University of Jyväskylä & Mitra Raappana, University Teacher, University of Jyväskylä
- Uses of and attitudes towards Chatbots in political discussions - Presidential candidates used as pretext
Tomi Laapotti, Assistant Professor, University of Vaasa & Mitra Raappana, University Teacher, University of Jyväskylä

4.2 Vuorovaikutus ja kehittyminen monimuotoisissa opettaja- ja toimittajatiimeissä

Paikka/Location: C4

Puheenjohtaja/Chair: Karoliina Ahonen, Jyväskylän yliopisto/Tampereen yliopisto

- "Pidetään fokus vuorovaikutuksessa!" Viestinnän asiantuntijan kontribuutio moniammatillisesti toteutetulla psykologian opiskelijoiden opintojaksolla
Maija Gerlander, yliopistonlehtori, Jyväskylän yliopisto & Anne Alanne, tuntiopettaja, Jyväskylän yliopisto
- Yliopisto-opettajien kuulumisuuden tunne ja epävirallisen kehittymisen mahdollisuudet omassa työympäristössään
Marianna Hoikkala, yliopisto-opettaja, Turun yliopisto
- Yhteisopettajuutta rakentamassa: Jännitteet opettajatiimien vuorovaikutuksessa
Karoliina Ahonen, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto / väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto
- Tuotantoketjun ratas vai luovuuden rakentaja? Vertaispalautteen merkitys hajautetun journalistisen tiimin vuorovaikutuksessa
Minna Koivula, tutkijatohtori, Jyväskylän yliopisto/Helsingin yliopisto & Kaisa Lindholm, vieraleiva tutkija/yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto/Jyväskylän yliopisto

4.3 Vuorovaikutussuhteet ja sosiaalinen tuki (työ)yhteisöissä

Paikka/Location: C5

Puheenjohtaja/Chair: Leena Mikkola, Tampereen yliopisto

- Mikä on työyhteisön vuorovaikutussuhde?
Fenomenografinen lähestymistapa suhteen ymmärtämiseen
Sari Rajamäki, FT, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto & Leena Mikkola, apulaisprofessori, Tampereen yliopisto
- Relationalaiset ulottuvuudet johtajan ja johdettavan välisessä palautteessa
Inkeri Roos-Manninen, yliopisto-opettaja, Aalto-yliopisto/ väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto
- Työuupumuksesta työelämään: Asiantuntijoiden kertomuksia työyhteisön viestimästä sosiaalisesta tuesta työuupumuksesta toipumisen polulla
Rosanna Lyytinen, opiskelija, Tampereen yliopisto
- Kuka on tukenani? Huippu-urheilijoiden tukiverkostot
Marja Eklund, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto

ABSTRAKTIT

TYÖRYHMÄT I

1.1.1 / 2 / 3

Communication competence in health and social care – new avenues for research, Part 1

1.2.1 / 2 / 3 / 4

Ajankohtaisia näkökulmia viestinnän ja vuorovaikutuksen opetukseen

1.3.1 / 2 / 3

Vuorovaikutuskäytännöt herkissä ja haastavissa tilanteissa

1.1.1 Nurse leaders' perceptions of interprofessional collaboration in Finnish wellbeing service counties: An interpersonal communication competence perspective

Petra Kämäräinen, Doctoral Researcher, University of Eastern Finland

Anu Nurmeksela, University Lecturer, University of Eastern Finland

Tarja Kvist, Professor, University of Eastern Finland &

Leena Mikkola, Associate Professor, Tampere University

This study describes nurse leaders' perceptions on interprofessional collaboration in Finnish wellbeing service counties from the interpersonal communication competence perspective. Effective interprofessional collaboration is crucial in healthcare, affecting patient outcomes, staff satisfaction, and organizational performance. After recent structural reforms in the Finnish healthcare system, it is important to understand how nurse leaders perceive and engage in interprofessional collaboration.

We interviewed 21 nurse leaders in three Finnish wellbeing service counties in February-April 2024. The data was analyzed using a deductive-inductive approach, considering the dimensions of knowledge, skills, and motivation.

Nurse leaders identified adapting communication as a key skill for interprofessional collaboration. This required an understanding of the working environment and expertise of different professions, as well as collaboration and communication. They worked in and led diverse multidisciplinary teams, emphasizing the importance of considering all partners and keeping them informed, building shared understanding, and listening to all views. As representatives of the nursing profession, they needed to ensure that their voices were heard. This required nurse leaders to be courageous communicators, goal-oriented, and dedicated to the common good.

The results provided important insights into the nurse leaders' interpersonal competence in interprofessional collaboration and can be used to develop collaboration in healthcare settings.

1.1.2 Joint navigation between the exclusivity of profession and the inclusivity of interprofessionality as a dimension of communication competence: A theoretical exploration

Malgorzata Lahti, Senior Lecturer, University of Jyväskylä

Leena Mikkola, Associate Professor, Tampere University

Earlier research has tended to see interprofessional teams as containers for pre-defined professional identities and has explained successful teamwork with attitudes and communication skills held by individual team members. In our ongoing project, we reconceptualise interprofessionality from a constitutive communication perspective as a dynamic process where team members collaboratively invoke and negotiate meanings of their professional identities in relation to one another.

We argue that interprofessional teamwork might demand a thorough redefinition of professional boundaries to strike a balance between identifying individual professional expertise and recognising shared goals and characteristics. It is the element of navigating and resolving the tensions between the exclusive notion of profession and the inclusive notion of interprofessionality that we see as a potentially fruitful avenue for deepening our understanding of competent communication in interprofessional teamwork.

To tease out this navigation process, we integrate two socio-constructionist frameworks geared towards exploring co-occurring conflicting meanings attached to self, relationships, and the social world: critical discursive psychology (CDP) and relational dialectics theory (RDT). In two rounds of analysis, we separately applied CDP and RDT to a dataset of two focus group discussions conducted in 2019 with members of an orthopedic clinical team working at a Finnish hospital.

We discuss complementarities between the findings and integrate them to develop a model explaining navigation between exclusive and inclusive constructions of professional identities as a dimension of competent interprofessional healthcare teamwork

1.1.3 Navigating different approaches to competent communication in interprofessional teamwork

Tessa Horila, University Lecturer, Tampere University

Research of competent communication in groups and teams, also in the context of interprofessional teamwork, has largely focused on competence as individual inputs that precede team interaction, leaning usually on post-positivistic research designs and a socio-psychological approach. Examples include identifying and measuring key communication skills for specific team roles (e.g., leaders), professions (e.g., nurses or doctors), or situations (e.g., handoff).

While this approach to competent communication has been, and still is, dominant in research, other approaches have been suggested and developed by communication scholars to better understand the phenomenon of competent communication and its complexity. In this presentation, various approaches to competence – including interpretivist, relational, and collectivist – and specifically their usefulness in unpacking the construction of competent communication in interprofessional teamwork, are discussed.

The presentation specifically discusses the utility of the concept of shared communication competence, referring to competence, which is emergent, jointly produced and negotiated, as well as temporally changing in studying interprofessional teamwork.

1.2.1 Yliopisto-opiskelijoiden monikielisen vuorovaikutusosaamisen kehittyminen kandidaattiopintojen aikana

Maija Gerlander, yliopistonlehtori, Jyväskylän yliopisto

Päivi Torvelainen, lehtori, Jyväskylän yliopisto

Peppi Taalas, johtaja, rehtoraatti, Jyväskylän yliopisto

Anne Virtanen, yliopistotutkija, Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto

Päivi Tynjälä, professori, Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto

Eeva K. Kallio, erikoistutkija, Koulutuksen tutkimuslaitos, Jyväskylän yliopisto

Yliopistokoulutuksen odotetaan tuottavan akateemista asiantuntijuutta, joka sisältää alakohtaisen substanssiosaamisen lisäksi laajempaa asiantuntijaosaamista, kuten monipuolisia ongelmanratkaisu-, yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, kriittistä lukutaitoa sekä kykyä toimia monikielisissä ja kulttuurisissa konteksteissa (Pirhonen 2021; Voogt & Robling 2012). Voidaankin sanoa, että monipuolisesta viestintä- ja kieliosaamisen kehittymisestä korkeakouluopintojen aikana on tullut tärkeämpää kuin koskaan aikaisemmin. Tutkimusta opiskelijoiden viestintä- ja kieliosaaminen kehittymisestä yliopisto-opintojen aikana on kuitenkin tehty niukasti. Suomessa Kappas-hankkeessa (2021) on selvitetty poikkileikkaustutkimuksena suomalaisten yliopisto-opiskelijoiden kriittisen ajattelun ja kirjoittamisen tasoa ja kehittymistä. Viestintä- ja kieliosaamisen kehityksen tutkiminen olisi tarpeellista, jotta kehittymistä osattaisiin tukea mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti sekä alakohtaisissa että erityisesti viestintä- ja kieliopinnoissa.

Jyväskylän yliopiston Monikielisen akateemisen viestinnän keskuksessa (Movissa) on pyritty viestintä- ja kieliopintojen tarkoituksenmukaisuuteen luomalla monikielisiä opintokokonaisuuksia, jotka ovat tieteenalälähtöisiä ja oikea-aikaisia suhteessa opiskelijan alakohtaisten opintojen etenemiseen (Pirhonen 2021; Gerlander ym. 2023). Monikielisyys konkretisoituu tavoitteena kehittää opiskelijoiden valmiuksia käyttää koko kielirepertuaariaan opintojensa aikana ja myöhemmin työelämässä (Kokkonen & Natri, 2024). Esitelmässämme tarkastelemme opiskelijoiden itsearviointeihin perustuvan kvantitatiivisen tutkimuksen avulla, miten eri tiedekuntien opiskelijoiden monikielinen vuorovaikutusosaaminen muuttuu kolmen ensimmäisen opintovuoden aikana. Esitelmämme lopuksi pohdimme tutkimuksemme tuloksia viestintä- ja kieliopintojen pedagogisessa kehittämisessä.

Monikielistä vuorovaikutusosaamista mitattiin viisiportaisilla Likert-tyyppisillä väittämillä, jotka koskivat 1) viestintä- ja kieliopintoihin sekä osaamiseen orientoitumista (9 väitettä, teemoina tärkeys, kiinnostus, kehittäminen, luottamus) ja 2) akateemisia tekstitaitoja laajasti ymmärrettynä (22 väitettä, teemoina akateeminen kirjoittaminen ja lukeminen, palautevuorovaikutus, ryhmässä toimiminen sekä monikielisyys ja kulttuurienvälisyys). Jatkoanalyysyjä varten väitteistä muodostettiin faktorianalyysin pohjalta seuraavat monikielistä vuorovaikutusosaamista kuvaavat yhdistelmämuuttujat: arvostus (2 väitettä, $\alpha=0.71$), kehittäminen (2 väitettä, $\alpha=0.69$), tekstien tulkitseminen (2 väitettä, $\alpha=0.80$), tekstien tuottaminen (4 väitettä, $\alpha=0.84$), vuorovaikutus (8 väitettä, $\alpha=0.87$), eettisyys (2 väitettä, $\alpha=0.91$) ja monikielisyys (3 väitettä, $\alpha=0.79$).

Tutkimuksemme on osa Movin ja Koulutuksen tutkimuslaitoksen (KTL) Akateemisen asiantuntijuuden kehittyminen (AAKE) -seurantatutkimusta. Siinä on selvitetty kyselyiden ja haastatteluiden avulla yliopisto-opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittymistä kandidaattitutkinnon aikana eri näkökulmista (ks. Kallio 2020, Virtanen & Tynjälä, 2019)

1.2.2 Opiskelijälähtöinen ohjaus ja tuki monimuotoisen viestintä- ja kieliopintojakson pedagogiikassa

Salme Korkala, koulutuksesta vastaava varajohtaja ja yliopistonopettaja, Movi, Jyväskylän yliopisto

Veera Saksala, yliopistonopettaja, Movi, Jyväskylän yliopisto

Opiskelijat tulevat korkeakouluun hyvin erilaisilla taustoilla, joten heillä on lisääntynyt tarve yksilöllisiin opintopolkuihin. He voivat kokea siirtymän korkeakouluun haastavana, sillä korkeakoulussa esimerkiksi opiskelutavat, tarve itseohjautuvuuteen ja abstraktiotaso saattavat poiketa totutusta. Myös akateemiseen yhteisöön sosiaalistuminen ja yhteisön viestintäkäytäntöjen omaksuminen voivat tuottaa haasteita uusille opiskelijoille. Opiskelijoilla onkin erilaisia ohjauksen ja tuen tarpeita, joten korkeakouluissa tarvitaan opiskelijoiden yksilölliset tilanteet huomioivia joustavia pedagogisia ratkaisuja. Niiden myötä opiskelijoiden on mahdollista vahvistaa omaa asiantuntijuuttaan heille sopivilla tavoilla.

Yksi tapa joustavan pedagogiikan toteuttamiseen on monimuotoinen opetus ja ohjaus. Siinä yhdistellään joustavasti, pedagogisesti perustellusti ja teknologisesti tarkoituksenmukaisesti eri ajankohtia, paikkoja, työtapoja ja välineitä. Opiskelijoilla on siis mahdollisuus osallistua opetukseen heille parhaiten sopivilla tavoilla, mikä vahvistaa heidän oppimistaan ja kuulumisen tunnetta. Kuulumisen tunne on vuorovaikutuksessa todentuva ja yksilön vuorovaikutukselle antamissa merkityksissä rakentuva kokemus siitä, että hän on yhteisön osa. Kuulumisen tunne myös rakentaa yksilön käsitystä omasta identiteetistä. Yksilölle sopivien työskentelytapojen lisäksi opiskelijan kuulumisen tunnetta korkeakoulutuksessa vahvistavat muun muassa vertaissuhteet, mielekäs vuorovaikutus sekä kokemus siitä, että hänen osaamistaan arvostetaan ja hänen tavoitteitaan tuetaan.

Tässä esityksessä tarkastellaan opiskelijälähtöisen ohjauksen ja tuen rakentumista monimuotoisella viestintä- ja kieliopintojen opintojaksolla. Sen monimuotoisessa pedagogiikassa keskiössä on opiskelijälähtöinen ohjaus, jonka tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden kuulumisen tunnetta ja itseohjautuvuutta sekä tarjota oikea-aikaista tukea tutkielman kirjoittamisprosessissa. Erityisesti kiinnitetään huomiota siihen, miten pedagogisessa tuessa kognitiivisen, affektiivisen, motivaation ja sosiaalisuuden tasot toteutuvat opintojakson sisällöissä, opetuksessa, ohjauksessa ja materiaaleissa. Esityksessä opiskelijoiden ääni tuodaan esiin opiskelijapalautteen avulla. Sen kautta tarkastellaan, millaisia funktioita kasvokkain ja teknologiavälitteisesti toteutetulla pedagogisella tuella oli.

1.2.3 Viestinnän ja vuorovaikutuksen opetus asynkronisilla verkkokursseilla

Eeva Kaarne, yliopisto-opettaja, Helsingin yliopisto

Maiju Ranta, yliopisto-opettaja, Helsingin yliopisto

Viestinnän ja vuorovaikutuksen kielikeskusopetuksessa on viime vuosien aikana panostettu kurssien monipuolisen toteutusmuototarjonnan lisäämiseen. Opiskelijoiden erilaiset elämäntilanteet, aiemmin hankittu osaaminen ja erilaiset tavat oppia tunnistetaan opetussuunnitelmatyössä yhä vahvemmin. Tulevaisuuden tavoitteena on vahvistaa monimuotoisten, saavutettavien, esteettömien ja joustavien oppimisympäristöjen, oppimispolkujen ja opetusmuotojen tarjontaa (Helsingin yliopiston kielikeskus, 2024).

Helsingin yliopiston kielikeskuksessa järjestetään tutkintojen kieli- ja viestintäopintoihin kuuluvaa Akateeminen vuorovaikutusosaaminen –opintojaksoa mm. substanssiin integroituna opetuksena, etäopetuksena, viestintää jännittäville suunnattuna lähiopetuksena ja asynkronisena verkkokurssina. Asynkroninen verkkokurssi on suunnattu erityisesti niille opiskelijoille, joiden elämäntilanne ei mahdollista osallistumista aikaan ja paikkaan sidotulle kurssitoteutukselle. Asynkronisesta verkkokurssista hyötyvät myös opiskelijat, joilla on kasvokkaiseen vuorovaikutukseen liittyviä haasteita esimerkiksi neuroepätyypillisyyden vuoksi. Asynkronista verkko-opetusta onkin ehdotettu yhdeksi tavaksi tukea ja vahvistaa neuroepätyypillisten opiskelijoiden oppimiskykyä ja viestintävarmuutta, koska neuroepätyypilliset opiskelijat ovat usein kiinnostuneempia ja motivoituneempia vuorovaikutukseen digitaalisissa ympäristöissä (Seng ym., 2022).

Viestinnän ja vuorovaikutuksen opetuksesta asynkronisilla verkkokursseilla ei löydy juurikaan tutkimusta. Asynkronista verkko-opetusta on kuitenkin tutkittu runsaasti korkeakouluopetuksen kontekstissa (mm. Morrison & Jacobsen, 2023; Hartline ym., 2022) Suuri osa asynkronisen verkko-opetuksen tutkimuksesta keskittyy siihen, millaisia kokemuksia opiskelijoilla on erilaisista menetelmistä ja toteutustavoista, eikä tapoihin, joilla voitaisiin parantaa opiskelijoiden oppimista digitaalisissa oppimisympäristöissä (Varkey ym, 2022, 5). Tutkimus painottuu siis lähinnä välineisiin ja opiskelijoiden kokemuksiin, ei niinkään itse oppimiseen ja oppimisen tukemiseen.

Tässä esitelmässä tarkastellaan asynkronista verkko-opetusta käsittelevien tutkimusten pohjalta erilaisia keinoja ja tapoja, joilla voidaan tukea paremmin opiskelijoiden oppimista asynkronisessa verkko-opetuksessa. Lisäksi esitelmässä pohditaan, miten vuorovaikutusosaamisen ja erityisesti metakognitiivisten taitojen kehittymistä voidaan tukea asynkronisilla verkkokursseilla. Tarkastelun keskiössä ovat erityisesti kurssin kokonaissuunnittelu, oppimisympäristön luominen ja osaamistavoitteiden tarkentaminen.

1.2.4 Kuulluksi tulemisen kokemus kirjoitetussa verkkokeskustelussa

Heli Tyrväinen, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto, avoin yliopisto

Sanna Uotinen, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto, avoin yliopisto

Leena Valkonen, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto, avoin yliopisto

Kuunteleminen on olennainen osa vuorovaikutusta ja tärkeää myös kirjoitetussa keskustelussa. Kirjoittamalla käydyt, eriaikaiset verkkokeskustelut ovat verkko-opetuksessa käytetty vuorovaikutuksellinen opiskelutapa, jossa keskustelut tukevat opiskelijan moninäkökulmaista ajattelua ja yhdessä oppimista. Kuuntelemisella tarkoitetaan yleensä puheen kuuntelemista, mutta kirjoitetussa keskustelussa kuunnellaan tekstiä. Verkkokeskusteluissa kuunnellaan puheen sijaan toisten kirjoittamia ajatuksia ja tullaan osallisiksi keskusteluista reagoimalla viesteihin. Kuunteleminen on osa verkkokeskustelun vuorovaikutusprosessia, jossa keskustelukumppanit osoittavat viesteissään kiinnostusta ja arvostusta lukemaansa viestiä ja sen lähettäjää kohtaan. Jos toisten lähettämiä viestejä ei kuuntele, omat viestit voivat jäädä irrallisiksi mielipiteiksi eikä keskustelussa päästä rakentamaan yhteistä ymmärrystä.

Kuunteleminen tekee mahdolliseksi kuulluksi tulemisen, joka on tärkeää myös silloin, kun keskustellaan kirjoittamalla. Kuulluksi tulemisen kokemus vahvistaa uskoa itseän verkko-opiskelijana, luottamusta omaan ajatteluun ja yhteenkuuluvuutta toisten kanssa. Verkkokeskustelu edellyttää viesteihin reagoimista, sillä vain viestejä kirjoittamalla osoitetaan kuuntelemista. Jos toisen kirjoittama teksti vain luetaan mutta tekstiin ei reagoi, kirjoittaja ei koe tulleen kuulluksi. Reagoimattomuus voi vähentää kirjoittajan osallistumishalukkuutta keskusteluun. Kuulluksi tuleminen on verkkokeskustelussa vastakohta sivuutetuksi tulemisen kokemukselle ja voi osaltaan lisätä sekä opiskelijan hyvinvointia että oppimista.

Tutkimuksemme tavoitteena on selvittää opiskelijoiden kokemuksia kuuntelemisesta ja kuulluksi tulemisesta eriaikaisessa, kirjoittamalla tapahtuvassa yliopisto-opintojen verkkokeskustelussa. Tarkastelemme, miten opiskelijat kokevat tulleen kuulluksi verkkokeskustelussa. Tutkimusaineisto koostuu viidestä, 2-4 opiskelijan ryhmähaastattelusta, joihin osallistui yhteensä 14 Jyväskylän avoimen yliopiston verkkokursseilla opiskellutta opiskelijaa. Kaikilla opiskelijoilla oli kokemuksia opintoihin kuuluvasta eriaikaisesta verkkokeskustelusta. Haastattelut on litteroitu tekstiksi ja analysoitu aineistolähtöisen sisällönanalyysin menetelmällä. Esityksessä kerromme opiskelijoiden kuulluksi tulemisen kokemuksista: 1) mistä opiskelijat tunnistivat tulleen kuulluksi ja 2) mistä syntyi kokemus siitä, että heitä ei ollut kuunneltu kirjoitetussa verkkokeskustelussa.

1.3.1 Sukupuolistunut identiteettiyö vuorovaikutuksellisena neuvotteluna lähisuhdeväkivaltaan syyllistyneiden miesten hoidos

Helena Päivinen, yliopistonlehtori, Psykologian laitos, Jyväskylän yliopisto

Tässä esityksessä keskitytään lähisuhdeväkivaltaan syyllistyneiden miesten identiteettiprosesseihin hoitokeskustelujen kontekstissa ja erityisesti siihen, miten identiteettiyö tapahtuu väkivallan hoitointerventiossa vuorovaikutuksellisena neuvotteluna.

Lähisuhdeväkivallan hoidossa painopiste on väkivallan loppumisessa ja perheen turvallisuuden takaamisessa. Lisäksi työskentelyssä keskitytään väkivallattoman maskuliinisen identiteetin rakentamiseen. Diskursiivisesta näkökulmasta käsin identiteetti nähdään kokoelmana positioita, asemia, joista käsin ollaan suhteessa itseen, toisiin ja maailmaan (Davies & Harré, 1990). Nämä asemat ja siten identiteetit rakentuvat suhteessa kulttuurisiin diskursseihin. Asemia otetaan itselle ja tarjotaan toisille, ja tätä kautta identiteetti rakentuu vuorovaikutuksellisena ja dynaamisena neuvotteluna.

Esitys pohjautuu Jyväskylän yliopiston psykologian laitoksella toteutettujen lähisuhdeväkivallan interventiotutkimusten tuloksiin. Aineistot, videotallennetut tapaamiset, on kerätty lähisuhdeväkivallan hoitoryhmästä ja pariterapiasta. Näissä tutkimushankkeissa metodologinen pääpaino on ollut hoitokeskustelujen laadullisessa analyysissa.

Tutkimuksissa on havaittu, että väkivallan käyttö voi edelleen saada tukea perinteisistä sukupuoli- ja perhediskursseista, jotka tarjoavat miehille esimerkiksi kurinpitäjän tai leivänhankkijan positioita. Isyyden ja perinteisen maskuliinisuuden ideaalit voivat olla toisistaan kaukana. Tutkimukset kiinnittävät huomion interventiovuorovaikutukseen, eli siihen, miten terapeutit osallistuvat asiakkaiden sukupuolistuneeseen identiteettiyöhön.

Esityksessä havainnollistetaan asemoinnin käyttöä vuorovaikutuskeinona edistämässä vastuunottoa ja käyttäytymisen muutosta väkivallan hoidossa. Lisäksi kuvataan maskuliinisten identiteettien rakentamista hoitokeskusteluissa ja pohditaan tällaisten identiteettien suhdetta väkivallan käyttöön ja siitä luopumiseen.

1.3.2 Improving the Implementation of a Bullying Prevention Program: The Impact of Mentoring on Program Fidelity

Sanna Herkama, Senior Research Fellow, University of Turku

Marie-Pier Larose, Senior Research Fellow, University of Turku/Kings College London

Inari Harjuniemi, Doctoral Researcher, University of Turku

Takuya Yanagida, Senior Scientist, University of Vienna

Christina Salmivalli, Professor, University of Turku

The effectiveness of bullying prevention programs is often at risk due to low program fidelity (Axford et al., 2020; Johander et al., 2021) but no evidence-based models to support implementation exist. IMPRES study addresses this gap by 1) developing a mentoring-based implementation support model and 2) assessing its impact on program fidelity and bullying prevalence, using the Finnish KiVa program as an example. In a cluster randomized control trial, we compare program fidelity between schools that received implementation support and those that did not (see protocol Herkama et al., 2024). Twenty-four schools were randomized to either the IMPRES condition (receiving support, $n=12$) or the control group ($n=12$). Staff members evaluated at the post-intervention ($n=466$) and at follow-up after 12 months ($n=368$) the program fidelity from several perspectives: 1) number and quality of preventive lessons and adherence to lesson plans, 2) wearing KiVa vests and playing anti-bullying computer games, and 3) adherence to guidelines for addressing bullying cases. With multi-level models, we investigated whether belonging to either of the experimental conditions predicted aspects of program fidelity at post-intervention or follow-up. In the IMPRES schools, staff members delivered on average 5 more preventive lessons to 1st ($\beta=5.54$, $SE = 1.90$, $p=.01$) and 4th graders ($\beta=5.79$, $SE = 3.10$, $p=.08$) and were more likely to adhere to the lesson delivery plan ($OR=18.17$, $SE = 1.18$, $p=.01$) than the staff members in control schools at post-intervention. In addition, staff members from IMPRES schools reported wearing KiVa vests during recess (post-intervention $OR=2.66$, $SE = 0.46$, $p=.03$) and organizing follow-ups when intervening in bullying cases (follow-up $OR=22.19$, $SE = 1.26$, $p=.03$) more often than staff members from control schools. No other significant differences were found between the conditions related to program delivery. This study offers insights on integrating practices into educational systems through mentoring.

1.3.3 Intiimiviestintä ja sen haasteet näyttelijäntyössä - kohti turvallisempaa ja avoimempaa toimintakulttuuria

Johanna Ruonala, näyttelijä, valmentaja & väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto

Intiimiviestintään näyttelijäntyössä lukeutuvat vaikeasti sanallistettavat, erityisesti läheisyyteen, alastomuuteen, omiin rajoihin ja seksiin liittyvät teemat, sekä niitä koskeva viestintä. Alan viime vuosien tapahtumat, kuten seksuaalisen häirinnän vastainen #metoo-liike (2017) ja siitä seurannut liikehdintä ovat lisänneet keskustelua näyttelijöiden itsemääräämisoikeudesta ja työturvallisuudesta. Alastomuus tai simuloitun seksin suorittaminen kameran edessä ja teatterilavalla asettaa näyttelijän aina haavoittuvaan tilaan, jolloin ollaan erityisen alttiita väärinymmärryksille ja epäasialliselle käytökselle, kuten loukatuksi tulemiselle, nöyryyttämislle ja jopa seksuaaliselle häirinnälle. Tällaiset tilanteet ovat erityisen haastavia myös vuorovaikutuksen näkökulmasta. Etenkin omien toiveiden, tarpeiden ja rajojen sanallistaminen ja niistä keskusteleminen koetaan haastavaksi, eikä näyttelijäntyön koulutusohjelmissa tarjota tarpeeksi intiimiviestintään liittyvää opastusta. (alustavaa dataa väitöskirjan kyselytutkimuksesta, Ruonala 2023.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön (2022) tilaaman selvityksen ”Seksuaalinen häirintä ja epäasiallinen kohtelu elokuva- ja teatterialalla” antaa viitteitä siitä, että parannustakin alalla on tapahtunut, mutta ongelmat eivät ole silti kokonaan poistuneet: mm. alan tämänhetkinen kriisi, kuten leikkaukset, kiireiset aikataulut, resurssipula ja epätyypilliset työolosuhteet alistavat helposti vääränlaisiin valta-asetelmiin ja tekevät työntekijän roolin haavoittuvaksi. Myös näyttelijöiden henkinen hyvinvointi ja työssä jaksaminen ovat romahtaneet heikentyneen työtilanteen vuoksi - täten kaikki tutkimus liittyen näyttelijöiden hyvinvointiin ja alan toimintakulttuuriin on erityisen tärkeää ja ajankohtaista.

Esitelmäehdotuksella on tarkoitus nostaa keskusteluun tutkimusavaus, jota ei ole aiemmin tieteellisesti tutkittu, vaikka näyttelijän vuorovaikutustaidot ovat keskeinen ja erottamaton osa näyttelijän työnkuvaa ja työhyvinvointia. Esitelmässä pohditaan ja esitellään myös ensimmäisen tutkimusaiheiston tuloksia. Tutkimuksen uutuusarvo on huomattava, sillä se on ensimmäinen suomalainen - ja kansainvälinen tutkimus, joka pyrkii ymmärtämään kyseistä viestinnän ilmiötä tässä kontekstissa. Vaikka tutkimus sijoittuu viestinnän alueelle, sen lähtökohtana on tutkijan omasta ammatillisesta toimijuudesta kumpuavat kokemukset näyttelijän intiimiviestinnästä ja viestinnän haasteista. Täten tutkimus kykenee kommunikoimaan monitieteisesti. Tutkimus tulee synnyttämään tietoa, joka edistää näyttelijöiden työtä ja vuorovaikutusta. Tämä voi puolestaan estää mahdollisia väärinymmärryksiä ja jopa ennaltaehkäistä seksuaaliseen häirintään alalla. Käsillä on siis urauurtava tutkimus, jonka uskotaan herättävän kiinnostusta myös kansainvälisesti.

ABSTRAKTIT

TYÖRYHMÄT II

2.1.1 / 2 / 3

E-leadership and digital communication

2.2.1 / 2 / 3

Kokonaisvaltainen vuorovaikutus: kehollisuus, emootiot ja synkronia

2.3.1 / 2 / 3 / 4

Tekoäly, virtuaalitodellisuus ja robotiikka:
teknologian monet roolit viestinnässä ja
vuorovaikutuksessa

2.1.1 Middle Managers' Digital Communication Competence: Insights from Technology-intensive Professional Service Firms

Jonna Koponen, associate professor, University of Eastern Finland

Lotta Salin, doctoral researcher, University of Eastern Finland

Sanna Herkama, senior researcher, University of Turku

Brian Spitzberg, Senate Distinguished Professor Emeritus, San Diego State University

Management practices are changing globally due to rapid workplace digitalization and increased use of artificial intelligence (AI). Despite the centrality of competent communication in the workplace, surprisingly little is known about the nature of appropriate and effective managerial communication in the context of the technology-intensive professional workplace.

This study aims to develop and articulate a conceptual framework of middle managers' digital communication competence (DICO). The framework is built based on multiple interviews with middle managers ($n = 60$), their bosses (top managers, $n = 33$), and their subordinates ($n = 38$) working in technology-intensive professional service firms. The datasets were analyzed via the Gioia method and cross-case analysis.

The findings indicate that middle managers' DICO consists of communication dimensions (relationship-related virtual team communication skills, task-related virtual team communication skills, e-persuasion skills, adaptability, technological skills), knowledge dimensions (understanding diversity, information processing), and affective dimensions (motivation to communicate in virtual environments).

We conclude that leading people in technology-intensive professional service firms requires considerable adaptation to changing work environments.

2.1.2 How top managers perceive affordances of video technology for leading remote work?

Jonna Koponen, associate professor, University of Eastern Finland

Lotta Salin, doctoral researcher, University of Eastern Finland

Laura Cortellazzo, assistant professor, Ca' Foscari University of Venice

Effective leadership in digitalized contexts is a necessity for business survival at present and in the future. When leading remote workers, managers need to increasingly rely on digital communication tools, such as video technology. Video technology provides affordances for users, and it is important to investigate how media affordances enhance or hinder leading remote work.

Therefore, in the present study, we aim to investigate how top managers perceive affordances of video technology for leading remote work. Following constructivist grounded theory methodology, we collected data from 33 top managers in the IT industry.

The findings indicate that video technology helps in leading remote workers because it offers affordances such as social connectedness, employee engagement, sharing information, flexibility, and equality among people. At the same time, such use of video technology imposes constraints. Specifically, the following tensions emerge from our study: flexibility–inflexibility, social connectedness–social disconnectedness, engagement–disengagement, sharing information–concealing information, and equality–inequality.

For leading remote work, we present a theoretical framework of video technology tensions. For managers, we offer insights on how to strategically balance the mentioned tensions.

2.1.3 How can e-leaders enhance young employees' well-being at work?

Annariina Tuhkanen, doctoral researcher, University of Eastern Finland

Enhancing young employees' well-being at work by effective e-leadership is a current research topic.

Therefore, this research aims to investigate what kind of e-leadership supports young employees, especially generation Z, at their work.

Aim of the study is to identify factors that enhance or hinder the young employees' wellbeing at work.

For the empirical part of the qualitative study, semi-structured interviews with young employees (N=21) were conducted in technology intensive service organizations in 2023. The collected data provides insights on how the young employees perceive e-leadership and experience remote work at present compared to the beginning when they started working remotely. Data will be carefully analyzed by applying inductive content analysis. Initial findings indicate that young employees favor to combine remote- and office work.

The study has some expected main contributions. Firstly, to add the extant literature examining the impact of e-leadership on wellbeing of the young employees from the generation Z perspective. Second, to provide clear insights about how to enhance young employees' wellbeing at remote work and what are the elements to be avoided in e-leadership.

The research knowledge enables managers to allocate and use their resources better for supporting young employees for higher and sustainable performance.

2.2.1 Kehollinen yhteensovittautuminen psykoterapiassa

Petra Nyman-Salonen, PsT, apurahatutkija, Jyväskylän yliopisto

Viime vuosina psykoterapian aikaista kehollista ja sanatonta vuorovaikutusta on alettu tutkia enenevässä määrin. Joidenkin tutkijoiden mukaan sanaton vuorovaikutus on kaikkia terapiasuuntauksia yhdistävä yleinen tekijä, joka vaikuttaa psykoterapian tuloksellisuuteen (Tschacher & Pfammatter, 2015).

Psykoterapiassa on tutkittu erityisesti sanattoman vuorovaikutuksen yhteensovittautumista eli synkronoitumista. Psykoterapiaistunnoissa asiakkaan ja terapeutin asennot, liikkeet ja fysiologiset vasteet synkronoituvat, ja synkronoituminen on yhteydessä yhteistyösuhteen laatuun ja terapian tuloksellisuuteen (Azil-Slonim ym., 2023).

Olen tutkinut Jyväskylän yliopiston Relationaalinen Mieli -tutkimusryhmässä (Seikkula ym., 2015) pariterapiassa tapahtuvaa kehon asentojen ja liikkeiden tahatonta yhteensovittautumista sekä havainnoimalla istuntoja että automatisoidulla liikkeen ekstrahointimenetelmällä (Motion Energy Analysis). Havaitsin, että pariterapiaistuntojen aikana osallistujat (puolisot ja kaksi terapeuttia) peilasivat implisiittisesti toistensa asentoja ja liikkeitä ja tilastollisesti merkitsevää liikesynkroniaa oli jokaisessa istunnossa. Yhteensovittautuminen olivat yhteydessä osallistujien arviointeihin yhteistyösuhteesta sekä määrällisillä että laadullisilla menetelmillä tutkittaessa (Nyman-Salonen, 2023). Mielenkiintoinen havainto oli, että pariterapiatilanteessa asiakkaiden ja terapeuttien välillä oli ero siinä, keiden välinen synkronia oli yhteydessä heidän allianssiarvioihinsa (Nyman-Salonen ym., 2021).

Synkronoitumisen vaikutusta ihmisten välisiin suhteisiin on tutkittu paljon myös psykoterapiakontekstin ulkopuolella ja meta-analyysit osoittavat, että synkronialla on positiivisia yhteyksiä ihmissuhteiden laatuun, prososiaalisuuteen ja tunneyhteyden kokemiseen (eng. bond) (Mogan ym., 2017). Eli vaikka esittelen psykoterapiaan liittyvää tutkimusta, tuloksia voidaan soveltaa laajemmin myös muihin vuorovaikutustilanteisiin.

2.2.2 Ihmisten välinen fysiologinen synkronia vuorovaikutuksessa

Anu Tourunen, tutkijatohtori, Jyväskylän yliopisto

Viime vuosikymmenten aikana kiinnostus vuorovaikutuksen ei-kielelliseen puoleen on kasvanut valtavasti. Erityisesti uutta on luotu synkroniatutkimuksen saralla tutkimalla ihmisten samankaltaista tai -aikaista yhteensovittautumista vuorovaikutuksen eri osa-alueilla.

Tässä esityksessä käsittelen kehollista synkroniaa ihmisten välillä ja tämän yhteyttä hyvinvointiin sekä kokemukseen yhteistyösuhteesta. Relationaalinen mieli -projektin aineisto koostuu kahdestatoista pariterapiatapauksesta (24 asiakasta ja 10 pareittain työskentelevää terapeuttia), jotka videoitiin tarkasti ja terapian alussa ja lopussa kaikilta osallistujilta mitattiin fysiologisia reaktioita. Esittelemäni tulokset liittyvät erityisesti ihon sähkönjohtavuuteen, joka vaihtelee esimerkiksi vireystilan, tunnereaktioiden ja erilaisten mielensisäisten sekä ulkoisten tapahtumien mukaan.

Tulokset osoittavat, että pariterapiassa esiintyy merkittävää synkroniaa osallistujien välillä. Puolisoiden välinen synkronia ihon sähkönjohtavuudessa lisääntyi terapian aikana, ja tämä liittyi erityisesti naisasiakkaiden hyvinvoinnin paranemiseen. Lisäksi havaittiin, että synkronian ja hyvinvoinnin sekä yhteistyösuhteen väliset kytkökset vaihtelevat vuorovaikutusroolin mukaan (kumppani, terapeutti vai työkollega). Puheen määrä oli käänteisesti yhteydessä fysiologiseen ja kehon liikkeiden synkroniaan; mitä vähemmän puhetta, sitä enemmän synkroniaa ja päinvastoin.

Esittelen myös alustavia havaintoja PhinGAIN-hankkeesta, jossa tutkittiin etävälitteistä työnohjausta. Tulokset viittaavat siihen, että kehollinen sitoutuminen vuorovaikutukseen selittää työnohjaustapaamisten tyytyväisyyttä paremmin kuin pelkkä puheen määrä.

Esityksen tavoitteena on tiiviisti esitellä useita tutkimuksia aiheesta ja herättää kiinnostus kehon roolin ja fysiologisen synkronian pohtimiseen osana vuorovaikutusta.

2.2.3 Tunteiden ja keskustelun sisältöjen rooli ihmisten välisessä synkronoitumisessa: Eksploraatiivinen yhden pariterapiaistunnon tutkimus

Virpi-Liisa Kykyri, apulaisprofessori, dosentti, Jyväskylän yliopisto

Tämän eksploraatiivisen tutkimuksen tavoitteena oli tutkia liikkeen ja fysiologisen synkronian yhteyksiä emotionaaliseen prosessointiin, keskustelun rakenteisiin ja puheen aiheisiin yhdessä pariterapiaistunnossa. Käytimme multimodaalista ja monimenetelmäistä lähestymistapaa, jossa videotallennettu istunto jaettiin ensin keskustelun aiheiden mukaisiin jaksoihin (18 eri pituista jaksoa). Kukin jakso analysoitiin laadullisesti, kiinnittäen huomiota keskustelun emotionaalisiin piirteisiin (voimakas tunneilmaisu, tunteiden säätely, tunnepuhe, emotionaalinen valenssi), keskustelun rakenteisiin ja puheen sisältöön (puheen kohteet). Ihon sähkönjohtavuuden synkronia ja liikesynkronia määritettiin erillisissä analyyseissa kullekin jaksolle. Käytimme regressiomalleja laadullisten muuttujien ja synkronian yhteyksien määrittämiseen.

Tulokset osoittavat, että fysiologinen synkronia oli yhteydessä istunnon emotionaalisiin piirteisiin sekä niihin jaksoihin, joissa puolisoiden välistä suhdetta käsiteltiin. Liikesynkronialla havaittiin yhteyksiä ainoastaan emotionaaliseen valenssiin (positiivinen, negatiivinen, ristiriitainen, neutraali). Kummassakaan synkronian modaliteetissa (liike, fysiologia) ei havaittu yhteyksiä keskustelun rakenteeseen.

Tulosten perusteella näyttää siltä, että fysiologisella ja liikesynkronialla on erilaiset roolit pariterapiakeskusteluissa. Tämän yksittäiseen terapiaistuntoon pohjautuvan tutkimuksen tulokset eivät sellaisenaan ole yleistettäviä ja olisi tärkeää varmentaa tulokset isommalla aineistolla. Kartoittava tutkimus valotti kuitenkin tärkeällä tavalla lyhyiden, vaihtelevan pituisten ajanhetkien synkronian merkitysten tutkimuksen mahdollisuuksia. Erityisen lupaavilta jatkotutkimuksen kohteilta näyttävät keskustelun emotionaaliset piirteet sekä keskustelun kohteena olevat aiheet.

2.3.1 Opiskelijoiden kokemuksia tekoälystä palautteen antajana esiintymisen harjoittelussa

Pekka Isotalus, professori, Tampereen yliopisto

Marja Eklund, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto

Karoliina Karppinen, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto

Perinteisesti palaute on nähty oleellisena osana puhe-esiintymisen harjoittelua. Monet tutkimukset (esim. van Ginkel et al., 2015) ovat osoittaneet kuinka ja millainen palaute kehittää näitä taitoja parhaiten. Sekä opettajalta että muilta opiskelijoilta saatu palaute on nähty tärkeänä esiintymistaitojen kehityksessä (Finn & Garner, 2011). Erityisesti henkilökohtainen palaute on osoittautunut hyödylliseksi opiskelijoille (Chen et al., 2021). Henkilökohtainen palautteenanto vie kuitenkin aikaa, joten uudet teknologiat, kuten tekoäly voi tarjota hyödyllistä apua.

Tutkimme opiskelijoiden kokemuksia tekoälyn tarjoamasta palautteesta vapaaehtoisella esiintymisen kurssilla Tampereen yliopistossa. Opiskelijat osallistuivat MySpeaker Rhetorich -oppimisalustalla järjestetyille kurssille, joka on suunniteltu puheiden harjoitteluun. Kurssi järjestettiin keväällä 2023 itsenäisenä verkkokurssina, jossa opiskelijat saivat palautetta sekä vertaisiltaan että tekoälyltä. Erityisesti kiinnostuksen kohteena oli se, kuinka opiskelijat suhtautuivat tekoälyn antamaan palautteeseen ja millaisia vertailuja he tekivät suhteessa saamiinsa vertaispalautteisiin. Tutkimuksella pyrittiin myös selvittämään, miten alustaa voisi kehittää edelleen.

Aineisto koostui 31 opiskelijan alku- ja loppukyselystä. Mukana oli muutamia avoimia kysymyksiä sekä Likert-asteikollisia kysymyksiä asenteista kurssia, tekoälyn osallisuutta, esiintymistä ja opiskelijoiden osaamista kohtaan. Avoimet kysymykset analysoitiin laadullisesti. Määrällisistä kysymyksistä valittiin olennaiset ja tulokset esitettiin prosentuaaliset jakaumat vastausten mukaisesti.

Kurssi oli opiskelijoiden mukaan mielenkiintoinen ja positiivinen kokemus. Monille opiskelijoille tekoälyn mukanaolo oli suuri syy kurssille osallistumisessa. Mahdollisuus osallistua etänä oli tervetullutta, mutta tekniset ongelmat tuottivat jonkin verran haasteita. Monet opiskelijat olivat epäileväisiä tekoälyn toiminnan suhteen, mutta yllättyivät siitä, kuinka hyvin se onnistui palautteessaan. Opiskelijoiden mukaan tekoälyn antama palaute oli hyödyllistä ja puolueettomampaa kuin opiskelijoiden toisilleen antama vertaispalaute. Vaikka tekoälyn antamasta palautteesta ilmeni joitakin yllätyksiäkin, se tuntui vastaavan tehtyä suoritusta ja suuntautui kehittymiseen. Vaikka tekoäly tarjoaa hyötyjä, on sen hyödyntämisessä palautteenantoon haasteita. Tekoälyn palaute keskittyy paralingvistiikkaan ja perustuu tekoälylle opetettuihin normeihin, jotka eivät huomioi yksilöllistä osaamista. Tekoäly ei myöskään huomioi kontekstia eli puheen tarkoituksenmukaisuutta. Toistaiseksi näyttää siltä, että tekoälyyn nojautuminen ainoana palautteen lähteenä ei tue riittävästi opiskelijoita kehittymään tehokkaiksi ja tarkoituksenmukaisiksi puhujiksi.

2.3.2 Viestivä tekoäly tiimityön tukena(ko?): Tekoälyn viestinnällinen toimijuus odotusten, olettamusten ja osaamisen ristiaallokossa

Kaisa Lindholm, vieraileva tutkija/yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto/Jyväskylän yliopisto

Erjon Skenderi, tutkijatohtori/apurahatutkija, Helsingin yliopisto

Salla-Maaria Laaksonen, yliopistotutkija, Helsingin yliopisto

Mia Leppälä, tutkijatohtori/apurahatutkija, Helsingin yliopisto

Jukka Huhtamäki, yliopistotutkija, Tampereen yliopisto/Helsingin yliopisto

Teknologian suhdetta työelämän arjen vuorovaikutukseen on tutkittu jo pitkään (ks. esim. Leonardi & Barley 2010; Orlikowski 2007). Erilaiset viestintäteknologiset sovellukset mahdollistavat työskentelyn monitahoisesti yli ajan ja paikan asettamien rajojen (esim. Laitinen 2020; Treem & Leonardi 2013). Teknologian jo valmiiksi monitahoinen merkitys työyhteisöjen vuorovaikutukselle on kuitenkin jatkuvassa murroksessa, jonka yhtenä ilmentymänä on viime vuosina yleistynyt joukko viestivän tekoälyn sovelluksia. Viestivällä tekoälyllä tarkoitetaan tässä yhteydessä algoritmipohjaisia, jokseenkin kehittyneeseen tekoälyteknologiaan (esimerkiksi koneoppimiseen ja laajoihin kielimalleihin) pohjautuvia sovelluksia, jotka osallistuvat viestintäprosesseihin ihmisenkaltaista kieltä käyttämällä ja ihmisen toimintaan reagoiden. Viestivän tekoälyn kehityksen myötä teknologian rooli laajenee viestintää mahdollistavasta alustasta, välineestä tai työkalusta subjektiksi, joka osallistuu ihmisten väliseen vuorovaikutukseen suhteellisen itsenäisenä toimijana (Guzman & Lewis 2020). Tämä vaatii työelämän vuorovaikutuksen prosessien uudelleentarkastelua, sillä viestivän tekoälyn hyödyntäminen on yhä yleisempää myös organisaatiokontekstissa. Esimerkiksi generatiiviset tekoälyteknologiat muokkaavat laajalti inhimillistä toimintaa organisaatioissa ja muuttavat tietotyöntekijöiden rutiineja, työskentelyprosesseja ja jopa keskinäistä vuorovaikutusta (Ramaul ym. 2024; Retkowsky ym. 2024). Tämän esitelmän aiheena olevan tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää viestivän tekoälyn mahdollisuuksia ja rajoitteita tehtäväkeskeisen luovan tiimityön tukena. Tutkimuksessa keskitytään erityisesti toimijuuden ja osaamisen monitahoisiin kysymyksiin kokemuksellisesta ja fenomenologisesta näkökulmasta. Viestivän tekoälyn tarkastelua varten kerättiin kokeelliseen työpaja-asetelmaan pohjautuva aineisto. Työpajassa osallistujat kokeilivat tutkimusta varten rakennettua Effervesce-tekoälybottia, joka oli ohjelmoitu tukemaan ryhmän ideointia ja päätöksentekoa Slack-yhteistyöalustalla. Työpajat koostuivat luovasta tehtävästä viestivän tekoälyn tuella, reflektioivasta ryhmäkeskustelusta, tekoälyn uudelleenohjelmoinnista promptauksen keinoin ja kokoavasta keskustelusta. Aineistoa on tähän mennessä kerätty 10:n pienryhmän (3–6 hlö/ryhmä) työpajakeskusteluista. Alustavat löydökset osoittavat ihmiskäyttäjien kokemusten tekoälyn toimijuudesta vaihtelevan suhteessa sille asetettuihin odotuksiin ja ihmiskäyttäjien aiempiin kokemuksiin/osaamiseen vastaavanlaisten tekoälytyökalujen käytöstä. Tekoälyn toisaalta nähdään tukevan luovaa tiimityötä ja toisaalta sen rajallisuudet tunnustetaan ja paikoin koetaan häiriöksi. Lisäksi työpajoihin osallistuneet raportoivat mukauttavansa viestintätapaansa tekoälyn läsnäolon vuoksi. Tekoälyn kanssa työskentely herättää myös ajatuksia oman asiantuntemuksen sekä tekoälyyn kohdistuvien olettamusten kriittisestä tarkastelusta. Esitelmän aikana esitellään valmistuneita tuloksia sekä esitetään niiden pohjalta teoreettisia ja käytännöllisiä implikaatioita.

2.3.3 Parasosiaalisia ryhmien välisiä kohtaamisia

Lassi Rikkonen, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto & Pekka Isotalus, professori, Tampereen yliopisto

Uudet viestintäteknologiat, kuten immersiiiviset virtuaaliympäristöt, hämärtävät kuuntelijoiden ja puhujien rooleja tuomalla molemmat osaksi jaettua virtuaalista tilaa. Uudenlaiset viestintäympäristöt tarjoavat paljon mahdollisuuksia esimerkiksi ryhmien- ja kulttuurienväliseen viestintään. Positiiviset ryhmien väliset kohtaamiset ovat tärkeitä entistä kansainvälisemmässä maailmassa, jossa monimuotoisuuden vaaliminen korostuu, sillä niiden on todettu vähentävän negatiivisia asenteita ja ennakkoluuloja (Pettigrew & Tropp, 2008). Vastaavia vaikutuksia on havaittu syntyvän myös medioidussa viestinnässä (Banas ym., 2020).

Puheenvuorossa vedetään yhteen Tampereen yliopistossa vuosina 2019–2023 toteutetun ”Käy pöytäni, vieras!”-tutkimushankkeen havaintoja. Yhtenä hankkeen tavoitteista oli tutkia virtuaaliodellisuuden tarjoamia mahdollisuuksia kulttuurienvälisissä kohtaamisissa. Tähän liittyen tarkasteltiin parasosiaalista vuorovaikutusta DinnerTime360-alustalla, jolla käyttäjä voi tutustua virtuaaliodellisuuskokemuksen ja videodokumenttien kautta itselleen ennestään vähemmän tuttujen kulttuurien edustajien kanssa.

Teemaa käsitellään kolmesta näkökulmasta. Ensiksi tarkastellaan sitä, miten uudenlaiset virtuaaliympäristöt voivat edistää ryhmien välisten kohtaamisten positiivisia vaikutuksia. Toiseksi tarkastellaan sitä, millaisia havaintoja teimme positiivisten vaikutusten kannalta olennaisina pidettyjen suhdetason ilmiöiden – ryhmien välisen ahdistuksen sekä empatian (Pettigrew & Tropp, 2008) – osalta. Kolmanneksi tarkastellaan sitä, miten suhdekehyykset eli ihmisten erilaiset tavat tulkita viestejä ja tehdä suhteisiin liittyviä johtopäätöksiä (Dillard ym., 1996) ovat yhteydessä ryhmienväliseen kontaktiin.

Tutkimushankkeen tulokset lisäävät ymmärrystä immersiiivisen virtuaaliympäristön tarjoamista mahdollisuuksista toisilleen vieraiden ihmisten kohtaamispaikkana. Ennen kaikkea tuloksissa korostuvat vuorovaikutukseen ja suhteeseen liittyvät näkökulmat. Vaikka erilaisuuden ja vierauden teemat olivatkin oleellisesti hankkeen taustalla, tutkimustyössä korostui ihmisten kohtaamisen ja suhteen muodostumisen tarkastelu. Tässä mielessä hanke rakentaakin siltää interpersonaalisen viestinnän ja ryhmienvälisen viestinnän tutkimuksen välille.

2.3.4 Verkostoyhteistyön käynnistäminen robotiikan hyödyntämisen kontekstissa – vuorovaikutuksen näkökulma

Satu Pekkala, väitöskirjatutkija, suunnittelija, Lapin yliopisto

Marjo Suhonen, professori, Lapin yliopisto

Yhteiskunnallisten haasteiden ollessa yhä laajempia ja monimutkaisempia eri asiantuntijoiden osaamista yhdistävälle verkostoyhteistyölle on entistä vahvemmat perusteet, sillä sen tiedetään vahvistavan palvelujen asiakaslähtöisyyttä, kustannustehokkuutta ja laatua. Erilaisten digitaalisten ratkaisujen, kuten tekoälyn ja robotiikan rooli verkostoyhteistyössä tulee vahvistumaan, sillä digitalisaatio luo mahdollisuuksia osallisuudelle ja vuorovaikutukselle. Erityisesti tarvitaan tutkimustietoa robotiikan ja ihmisten välisistä yhteyksistä ja yhteyksien luomisesta vuorovaikutuksen mahdollisuuksista verkostoyhteistyössä. Tässä tutkimuksessa kohdennutaan tähän haasteeseen hallintotieteellisellä orientaatiolla, sillä hallintotieteen ytimessä ovat yhteistyön ja organisoinnin kysymykset.

Tässä tutkimuksessa robotiikkaa tarkastellaan verkostoyhteistyötä edistävänä toimintona (boundary object), jolla on inhimillinen luonne ja moninaisia vaikutuksia asiantuntijoiden välisessä verkostomaisessa yhteistyössä. Näkökulmana tutkimukselle toimii Bruno Latourin actor-network teoria, joka korostaa yhteyksiä ihmisten, esineiden ja käsitteiden välillä luomissa verkostoissa. Tämä lähestymistapa antaa uuden näkökulman ymmärtää toimijoiden välisiä yhteyksiä ja vuorovaikutusta verkostoissa.

Tutkimus kohdentuu robotiikan hyödyntämiseen keskittyvän asiantuntijaverkoston toiminnan käynnistämisvaiheeseen. Asiantuntijaverkostolla tarkoitetaan Lapin korkeakoulukonsernin terveyden ja hyvinvoinnin tutkijoiden ja asiantuntijoiden muodostamaa Arctic RoboWelfare LUC -verkostoa. Verkostoyhteistyötä tarkastelemme sosiaalisena toimintana, jossa yksilöt liittyvät yhteen, muodostavat ja etsivät ratkaisuja yhteisesti sovittuihin asioihin. Robotilla tarkoitamme konetta, joka on edistyneesti ohjelmoitavissa erilaisiin tehtäviin.

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla robotiikan hyödyntämisen kontekstissa tapahtuvan asiantuntijaverkoston toiminnan käynnistymisvaihetta uudelleen yhteistyön organisoitumisen näkökulmasta. Kiinnostus kohdentuu etenkin asiantuntijoiden tunnistamiin yhteistyön mahdollisuuksiin ja osaamisvaatimuksiin. Tutkimuksen aineistonkeruu käynnistyy kyselytutkimuksen avulla. Kyselyn avulla tunnistetaan verkostoyhteistyöstä kiinnostuneet asiantuntijat ja kartoitetaan heidän odotuksiaan ja osaamistaan robotiikkaan liittyen. Kyselyaineisto ja kyselyn alustavia tuloksia esitellään päivillä.

ABSTRAKTIT

TYÖRYHMÄT III

3.1.1 / 2 / 3

Communication competence in health and social care – new avenues for research, Part 2

3.2.1 / 2 / 3 / 4

Työelämän vuorovaikutuksen jännitteet, paradoksit ja valtasuhteet

3.3.1 / 2 / 3

Yhteistyötä ja vastakkainasettelua – poliittinen viestintäkulttuuri verkossa ja käytävillä

3.1.1 Epistemology of interprofessional communication – physicians' views on communication and interprofessionalism

Emma Sallinen, Doctoral Researcher, Tampere University

Though interprofessional (IP) communication is constructed by the whole team, physician's role and communication have an extensive effect on IP team's communication. Previous studies have mapped out the stances physicians have on IP teamwork, but these studies do not consider how the personal epistemologies and physicians' view on communication reflect to their actions in IP collaboration. Overall, the way physicians view IP communication sets boundaries for what IP communication and collaboration are in these teams and what is considered competent communication. This study aims to analyze how physicians view communication and interprofessionalism during their specialization training.

This study was conducted by analyzing 65 essays with thematic analysis focusing on the language physicians used to describe teamwork, IP practices and interprofessionalism. Preliminary findings show that physicians describe their communication view from both meaning-oriented and transmissional view of communication. Meaning-oriented view of communication was detected when physicians portray IP teamwork as communication and collaboration among the team. Transmissional view of communication was spotted when physicians used the term tool to describe interprofessional teamwork as a means to transfer information. These findings suggest that the communication view of physicians heavily influences on their actions in IP collaboration.

3.1.2 Approaching joint navigation of blocking and threading narratives as shared communication competence in interprofessional teams

Karoliina Karppinen, Doctoral Researcher, Tampere University

When interacting interprofessionally, people move between simplistic and complex explanations about professions that can be respectively called block and thread narratives. Block narratives are based on presumed occupational categories that reduce professional identities to sets of simplified characteristics, thus emphasizing differences and boundaries between professions. In contrast, thread narratives reveal the complexities of professional identities and highlight similarities and commonalities among professionals.

This doctoral dissertation examines how interprofessional collaboration is constructed and negotiated with these blocking and threading narratives in health and social care teams.

The first study showed that in interprofessional settings, both blocks and threads serve important interactional and functional goals. For example, blocks are used to jointly organize collaboration, and threads are employed to create shared understanding of joint processes. These viewpoints are mutually alternated in interprofessional health and social care teams to organize extensive treatment processes in one moment, and to zoom in on specific cases in another. We argue that this joint navigation of blocking and threading in interprofessional teams could be examined as shared communication competence. In this presentation, I will further discuss the tentative notions of this new viewpoint on communication competence and the possibilities for its future applications.

3.1.3 Shared communication competence in interprofessional child protection collaboration

X Reetta Kettunen, MA, University of Jyväskylä

Malgorzata Lahti, Senior Lecturer, University of Jyväskylä

In child protection, different professionals, such as social and foster care workers, child clients and their caregivers work together to support the welfare and safety of the child. With growing linguistic diversity, interpreters might also become important parties in the collaboration. Interprofessional teamwork in the context of child protection may therefore be characterised by a multiplicity of social roles, rights, and responsibilities, as well as differences in professional and linguistic expertise, and in cognitive ability. To make high quality decisions with the best interest of the child in mind, members of such interprofessional teams need to acknowledge their different positionings, negotiate meanings and build mutual understanding to jointly construct solutions.

In this presentation, we propose that important insights can be gained by approaching team interaction in interprofessional child protection as shared communication competence that sees successful collaboration as a mutual accomplishment of all the parties involved in interaction.

We specifically focus on the possibilities of analysing naturally occurring team interactions. We also explore the perspectives of multilingualism and communication accommodation as lenses for teasing out the sharedness of communication competence.

This presentation discusses how to explore communication competence in the context of interprofessional child protection as shared and constituted in interaction.

3.2.1 Työssäkävien viestinnän maisteriopiskelijoiden opiskelija- ja asiantuntijaidentiteetin välinen jännitteisyys

Sini Artimaa, FM, Tampereen yliopisto

Leena Mikkola, apulaisprofessori, Tampereen yliopisto

Yliopisto-opintojen aikana useat viestinnän opiskelijat suuntaavat vähitellen katseensa kohti työelämää, ja osa opiskelijoista hankkiikin kokemusta oman alan työtehtävistä jo opintojensa aikana. Opintojen ohessa työskennellessä opiskelija- ja asiantuntijaidentiteetti rakentuvat työssäkävälle opiskelijalle yhtä aikaa. Niiden kehittyminen voidaan nähdä keskeisenä osana opiskelijan hyvinvointia, sillä identiteetit antavat yksilölle merkityksellisyyden tunnetta. Rinnakkaiset opiskelija- ja asiantuntijaidentiteetit voivat kuitenkin olla myös ristiriidassa keskenään, jolloin ne aiheuttavat epä johdonmukaisuuden kokemuksia työssäkävyn opiskelijan identiteetissä. Viestinnän alalla nämä identiteettijännitteet ovat erityisen kiinnostavia, koska viestinnän alan hajanainen toimintakenttä ja asiantuntijakuva sekä näiden mahdolliset vaikutukset yksilön identiteettikokemuksiin ja identiteettien välisiin jännitteisiin ovat merkittäviä.

Tässä puheenvuorossa kuvataan, miten työssäkävät opiskelijat kokevat rinnakkaiset opiskelija- ja asiantuntijaidentiteettinsä, ja tarkastellaan näiden identiteettien välistä jännitteisyyttä. Esitys pohjautuu tutkimukseen, jossa tarkasteltiin työssäkävien opiskelijoiden opiskelija- ja asiantuntijaidentiteetin rakentumista ja kyseisten identiteettien välisiä jännitteitä. Aineistona oli kymmenen teemahaastattelua, joihin osallistui työssäkävyä viestinnän maisteriopiskelijoita neljästä suomalaisesta yliopistosta. Tutkimuksen aineisto analysoitiin teoriaohjaavasti soveltamalla temaattista analyysia.

Tutkimuksen tulokset kuvaavat siirtymävaihetta opiskelija- ja asiantuntijaidentiteetin välillä. Opiskelijaidentiteetin merkitys omassa identiteetissä koetaan heikentyneen, ja asiantuntijaidentiteetin puolestaan kasvaneen, vaikka asiantuntijaidentiteettiä merkityksennetään yhä heikkona ja epävarmana. Kun sekä opiskelija- että asiantuntijaidentiteetti ovat epävarmassa ja muuttuvassa tilassa, on työssäkävyn opiskelijan identiteetti hauras. Haastateltavien kuvauksissa opiskelija- ja asiantuntijaidentiteetit olivat jännitteisessä suhteessa toisiinsa, mikä ilmeni erityisesti pätevyyden ja kokemattomuuden jännitteenä. Identiteettien välisiä jännitteitä hallitsemalla työssäkävö opiskelija pyrkii vahvistamaan asiantuntijaidentiteetin merkitystä omassa identiteetissään.

Tutkimus auttaa ymmärtämään työssäkävien opiskelijoiden opiskelija- ja asiantuntijaidentiteettien rakentumista sekä yksilöiden tasapainottelua kyseisten identiteettien välillä. Samalla se haastaa yliopisto-opetusta ja maisterivaiheen ohjausta. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää yliopisto-opetuksessa ja työyhteisöihin perehdyttämisessä työelämän ja opiskeluelämän välisen kuilun madaltamiseksi.

3.2.2 Työn ja muun elämän rajojen hallinnan ristiriidat ja paradoksit akateemisessa asiantuntijatyössä

Sarita Laine, väitöskirjatutkija, Jyväskylän yliopisto

Ari Kuismin, apulaisprofessori, Jyväskylän yliopisto

Väitöskirjatutkimuksessa tarkastelen työn ja muun elämän rajojen hallinnan ristiriitoja ja paradokseja hybridissä akateemisessa asiantuntijatyössä. Kysyn, millaisia ristiriitoja ja paradokseja työn ja muun elämän rajojen hallintaa koskevassa puheessa voidaan tunnistaa. Lisäksi tarkastelen, miten sukupuoli ja muut risteävät erot näkyvät rajojen hallintaa koskevassa puheessa. Tutkimus kytkeytyy laadulliseen, konstruktionistiseen tutkimusperinteeseen ja paikantuu viestinnän sekä työelämän- ja organisaatiotutkimuksen kentille. Teoreettisena viitekehyksenä hyödynnän kriittistä organisaatioteoriaa, paradoksiteoriaa sekä rajatyötä, uusliberalismia ja työelämän “yrittäjämäistymistä” koskevia keskusteluja.

Tutkimuksen aineisto koostuu akateemisesti koulutettujen, tietotyötä tekevien asiantuntijoiden teemahaastatteluilta (n=30). Haastattelut on toteutettu syksyllä 2023 ja keväällä 2024 fokusryhmähaastatteluinä 2–5 osallistujan pienryhmissä. Haastateltavat työskentelevät asiantuntijatehtävissä kolmessa suomalaisessa julkisen sektorin organisaatiossa. Aineiston analyysimenetelminä hyödynnän kriittistä diskurssianalyysia sekä laadullista sisällönanalyysia.

Analyysin tuloksena olen jäsentänyt kahdeksan rajavetodiskurssia ja nimennyt neljä ristiriitaa, jotka voidaan tunnistaa asiantuntijoiden työn ja muun elämän välistä rajanvetoa koskevassa puheessa. Rajanvedon ristiriidat koskevat 1) tehokkuutta, 2) itsekkyyttä, 3) yksilöllisyyttä ja 4) johtamista koskevia puhetapoja ja rajanvedon paradokseja.

Työn ja muun elämän rajojen hallintaa koskevan puheen analyysi osoittaa, että akateemisessa asiantuntijatyössä työntekijöihin kohdistuu odotuksia työn ja muun elämän välisten rajojen asettamisesta itsenäisesti ja jopa yrittäjämäisesti samalla, kun mahdollisuudet vaikuttaa omiin työtehtäviin ja niiden määrään ovat rajalliset.

Rajanvedon haasteita koskevassa puheessa ratkaisuksi esitetään usein parempaa “itsensä johtamista” ja “jäməkämpää” rajanvetoa. Työn ja muun elämän rajojen hallinnan keskeiset haasteet liittyvät kuitenkin rakenteellisiin ongelmiin, kuten työn organisointiin ja resursointiin. Työn ja muun elämän välisen rajan säilyttämisestä on tullut lisävaatimus ja tehtävä, josta huolehtiminen on työntekijän vastuulla.

3.2.3 Mitä internet-meemit kertovat digitaalisesta työelämästä?

Camilla Aarnio, väitöskirjatutkija, Jyväskylän yliopisto

Digitalisaatio on aiheuttanut pysyvän muutoksen niin työnteon tavoissa kuin ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa. Digitalisaation myötä internet-meemeistä on tullut osa jokapäiväistä viestintää, joiden avulla ilmaistaan ja kuvataan ideoita, ajatuksia, emootioita, elämäntilanteita, huumoria, kokemuksia sekä olosuhteita. Internet-meemit heijastavat kulttuuria, mutta ne myös tuottavat sitä. Meemien humoristisuus puolestaan perustuu ironiaan, jota luodaan ristiriitaisuuksia synnyttävien vastakkainasettelujen ja vertailun avulla. Näin ollen meemejä tarkastelemalla voidaankin siis tutkia myös jännitteitä, joita niissä kuvataan ja tuotetaan. Työnteon tapojen digitalisoituminen taas näkyy siten, että nykyään suurin osa työstä on riippuvaista teknologiasta ja varsinkin tietotyössä nojataan vahvasti viestintäteknologiaan. Viestintäteknologia mahdollistaa esimerkiksi monenlaiset yhteistyön muodot virtuaalisilla alustoilla, etä- ja hybridityön sekä nopean yhteydenpidon toisiin ajasta ja paikasta riippumatta. Työskentelyn tapojen ja vuorovaikutuksen digitalisoituminen avaakin monenlaisia mahdollisuuksia, mutta samalla se asettaa myös haasteita työyhteisöille, minkä tiedetään myös synnyttävän jännitteitä. Haasteena voi esimerkiksi olla jatkuva tavoitettavuus, työn sekoittuminen muuhun elämään tai viestintäteknologian toiminta tai toimimattomuus. Jännitteisyys taas rakentuu vuorovaikutuksessa, joka kumpuaa teknologian, ympäristön sekä globalisaation aikaansaamista jatkuvista muutoksista, mikä puolestaan heijastuu niin päivittäisiin toimintaympäristöihimme kuin vuorovaikutukseenkin. Aikaisempi tutkimus on pitkälti keskittynyt tunnistamaan organisaatioiden ja viestintäteknologian jännitteitä haastattelujen sekä havainnoinnin avulla, jolloin digitaalisilla alustoilla rakentuvasta jännitteisyydestä visuaalisen ja multimodaalisen viestinnän keinoin tarvitaan lisää tutkimustietoa, jota tämä tutkimus pyrkii tuottamaan. Tutkimusaineisto koostuu 350 työaiheisesta internet-meemistä, jotka kerättiin ja valikoitiin systemaattisesti aihe-tunnisteiden avulla Instagramista keväällä 2024. Aineisto analysoitiin sekä laadullista teema-analyysia että jännitteiden tunnistamisen integratiivista menetelmää hyödyntäen. Tutkimukseni pyrkii tuottamaan teoreettista tietoa teknologiavälitteiseen työhön ja vuorovaikutukseen kytkeytyvien jännitteiden rakentumisesta digitaalisilla alustoilla, joita myös työyhteisöissä tulisi ymmärtää ja johtaa.

3.2.4 Valtasuhteet ja ihannetyöntekijyys matalahierarkkisessa asiantuntijaorganisaatiossa

Anni Heliste, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto

Matalan organisaatiohierarkian ja mahdollisimman laajan yksilön autonomian ihannointi on tyypillistä tietyissä nykyajan asiantuntijaorganisaatioissa. Matalan hierarkian ajatellaan edistävän työyhteisöjen luovuutta, innovatiivisuutta ja tuottavuutta. Työelämäkeskusteluissa hierarkioiden purkamisen nähdään toisinaan "vapauttavan" asiantuntijat turhalta kontrollilta, jotta he voivat työskennellä parhaaksi katsomallaan tavalla organisaation tavoitteita kohti. Juuri tuottavuutta ja työhyvinvointia lisätäkseen organisaatiot usein "tarjoavat" työntekijöilleen entistä suurempaa vastuuta ja vapautta. Toisaalta liiallisen autonomian pelätään johtavan siihen, että työssä uuvutaan entistä enemmän.

Väitöstutkimuksessani olen kiinnostunut siitä, miten ja millaisia valtasuhteita matalahierarkkisessa asiantuntijaorganisaatiossa rakentuu. Sosiologisessa mielessä myös autonomiapyrkimyksissä on kyse vaatimuksista ja kontrollista. Lähtöoletukseni on, että vaikka perinteisiä organisaatiohierarkioita puretaan, tullaan samalla tuottaneeksi täysin uudenlaisia ja entistä vaikeammin havaittavia valtasuhteita. Tarkastelen niitä laajan etnografisen aineiston avulla. Havainnoin seitsemän kuukauden ajan yhden matalahierarkkisen asiantuntijaorganisaation työarkea ja vuorovaikutusta, ja haastattelin sekä organisaation työntekijöitä että sen johtoa.

Esitelmäni keskittyy erityisesti siihen, millaisia ideaalisubjekteja tai ihannetyöntekijyyksiä matalahierarkkisen organisaation diskursiivisissa ja materiaalisissa käytännöissä rakentuu. Teoreettisesti lähestyn aihetta Michel Foucault'n valta-analyysin avulla ja tuottavan vallan näkökulmasta. Foucault'laisen valtakäsityksen mukaan valta on aina läsnä kaikissa vuorovaikutussuhteissa, ja se ei ainoastaan rajoita vaan myös mahdollistaa. Tietyt valtasuhteet ja käytännöt tuottavat tai tuovat esiin tietynlaisia toimijuuksia sekä ihmisenä olemisen mahdollisuuksia. Toteuttaessaan ihanteita "omasta halustaan" yksilöt tulevat samalla pitäneeksi itsensä "kurissa" ja kontrolloineeksi itseään monimutkaisilla tavoilla

3.3.1 Vaaliviestinnän muutos sosiaalisessa mediassa: Eduskuntavaalit 2019 ja 2023

Lassi Rikkonen, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto

Elisa Kannasto, koulutuspäällikkö/tutkija, Seinäjoen ammattikorkeakoulu/Tampereen yliopisto

Pekka Isotalus, professori, Tampereen yliopisto

Sosiaalisen median käyttö on tärkeä osa vaaliviestintää niin Suomessa kuin muualla maailmalla. Sen merkitystä voi pitää huomattavana niin poliittisten puolueiden kuin äänestäjienkin näkökulmasta. Poliitikoille ja puolueille viestintä sosiaalisessa mediassa on käytännöllinen ja jopa välttämätön tapa kertoa omista asioistaan ja saavuttaa lisää näkyvyyttä. Kaikilla Suomen eduskuntapuolueilla ja niiden puheenjohtajilla on käytössään useita eri sosiaalisen median alustoja. Äänestäjille nämä alustat ovat oivallisia paikkoja hankkia politiikkaan liittyvää tietoa ja osallistua keskusteluun.

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan muutosta sosiaalisen median vaaliviestinnässä eduskuntapuolueiden ja niiden puheenjohtajien Twitter- (nyk. X) sekä Instagram-tileillä vuosien 2019 ja 2023 eduskuntavaalien välillä. Tekstipohjaiseen viestintään painottuva Twitter oli jo vahvasti mukana vuoden 2019 vaaleissa, kun huomattavasti enemmän visuaaliseen sisältöön keskittyvän Instagramin käyttöä vasta aloiteltiin. Lisäksi vuoden 2023 vaalien osalta tarkastellaan vaaliviestintää lyhytvideopalvelu TikTokissa, sillä se nousi tuolloin merkittäväksi kanavaksi erityisesti nuorten äänestäjien keskuudessa. Muutosta tarkastellaan kolmesta näkökulmasta. Ensiksi tarkastellaan vaaliviestinnän muutosta määrällisellä tasolla. Toiseksi tarkastellaan vaaliviestinnän muutosta sisällöllisten asioiden osalta: analyysin keskiössä on se, noudattavatko puolueet ja puoluejohtajat vaaliviestinnässään normatiivista logiikkaa vai markkinalogiikkaa. Kolmanneksi tutkimuksessa arvioidaan muutoksia viestinnän tuotannossa eli siinä, miten paljon tuotantoon on todennäköisesti käytetty erilaisia resursseja kuten osaamista ja aikaa.

Yleisesti ottaen vaaliviestinnän määrä sosiaalisessa mediassa näyttää kasvaneen merkittävästi. Kasvua on nähtävissä erityisesti puoluejohtajien tileillä. Vaaliviestintä myös vaikuttaa ammattimaistuvan, mikä ilmenee viestinnän tuotannollisen tason kasvuna. Viestinnässä on myös siirrytty markkinapainotteisuudesta lähemmäs markkinalogiikan ja normatiivisen logiikan välistä keskilinjaa eli vuonna 2023 poliittisten asiakysymysten käsittely sai enemmän tilaa kuin vuoden 2019 vaaleissa. Tutkimuksen tulokset osoittavat sosiaalisen median vakiintuneen osaksi kotimaista vaaliviestintää. Tutkimuksessa on myös rakennettu uudenlaista metodologiaa vaaliviestinnän laadun tarkastelulle. Lisäksi kyseessä on tiettävästi ensimmäinen kerta, kun Landererin (2013) muotoilemaa logiikkaa koskevaa teoreettista kehystä sovelletaan sosiaalisen median analyysiin.

3.3.2 Kunnallispolitiikan neuvottelukulttuurin vaikutus päätöksentekoon

Samuli Laine, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto

Ehdottamassani puheenvuorossa esittelisin väitöskirjatutkimukseni havaintoja, jotka koskevat neuvottelukulttuurin roolia päätöksenteossa. Väitöskirjani on monografia, joka käsittää Taivassalon, Loimaan, Hämeenlinnan, Turun ja Tampereen kunnallispoliitikkojen haastatteluja, joiden pohjalta analysoin, miten valtuutettujen vuorovaikutustavat, neuvottelujärjestelyt ja poliittinen tilanne ovat vaikuttaneet päätöksentekoon kohdekunnissa.

Valtuustot ovat kuntalain raameissakin järjestäytyneet Suomessa eri tavoilla. Järjestäytymiseen vaikuttavat kunnan koko, organisaatiokulttuuri, poliittinen tilanne ja muut yhteiskunnalliset tekijät. Lisäksi organisaatioissa toimivien henkilöiden persoonat ja keskinäiset suhteet vaikuttavat merkittävästi päätöksenteon kokonaisuuteen.

Suomessa kunnallisen päätöksenteon juuret ovat konsensuksessa. Kaupungin- tai kunnanhallitus käsittää yleensä kaikki merkittävästi valtuustossa edustetut puolueet ja asioista monesti sovitaan äänestämisen sijaan. Tutkimus tarkkailee sopimiskulttuuria, joka jää virallisilta pöytäkirjalähteiltä tai julkisuudelta piiloon, sillä valtaosa poliittisesta sopimisesta tapahtuu virallisten kokousten ulkopuolella. Sopimisen kulttuuri on siitä huolimatta leimannut puolueiden sisäisiä ja ulkoisia neuvotteluja.

Kuntien sopimiskyvyn ylläpitäminen edellyttää aktiivista kommunikointia monitasoisia ideologisia ja henkilökohtaisia kilpailuasetelmia ylläpitävässä päätöksenteossa toimivien välillä. Valtuutettujen on pystyttävä ymmärtämään ja lähestymään toisiaan. Eriävää mielipidettä on pystyttävä kunnioittamaan, mutta pitkäaikaisessa yhteistyössä myös voimakkaampaa symbolista konvergenssia tarvitaan.

Aineistoni valossa esitän, että kuntapäätöksenteon muutokset ovat vieneet pohjaa tältä konsensukselta. Viime aikoina osassa kuntia tämän kulttuurin onkin nähty olevan murtumassa. Mielenkiintoista on, että laajalti haastatteluaineistossa nähtiin läpinäkyvyyden ja demokraattisuuden edistämiseksi tehdyt uudistukset merkittäväksi osasyiksi päätöksenteon hankaloitumiseen. Kysynkin tutkimuksessani miksi osa kunnista on pytnyt säilyttämään päätöksentekokykyään ja yhdistämään siihen avoimuutta ja tehokkuutta muita paremmin, vaikeissakin poliittisissa asetelmissä?

Olenaisia käsitteitä puheenvuodossa ovat puolueaktiivien kommunikointiaktiivisuus, epävarmuuden vähentäminen, organisaatioiden hierarkisuus, performatiivisuus ja polarisaatio. Väitöskirja nojaa samalla lähihistorian sekä poliittisen historian tutkimusperinteeseen, ja pyrkii monitieteelliseen dialogiin päätöksenteon tulevaisuudesta.

3.3.3 Common L - TikTok-kommenttien vastajulkiset polarisaationa

Esko Nieminen, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto

TikTok has been a hot topic in political communication ever since the turn of the decade. In Finland, the parliamentary elections of 2023 were referred to as “TikTok-elections”, due to many candidates establishing their political career and subsequently being elected to the parliament via TikTok-campaigning. At the same time polarization is a trending subject in Finnish social media and society, with TikTok being talked about as one the drivers in this division. This study investigates whether TikTok comments reveal polarization through the formation of counterpublics during election campaigning and whether politicians encourage comment engagement.

The data of the study consists of the TikTok videos of party leaders and their parties along with the comments received by those videos. The comments are analyzed through the framework of Toepfl and Piwoni (2015), with the goal of identifying counterpublics that form in the comment sections of TikTok videos and that oppose parties and their leaders. Counterpublics are formed through either deconstructing power, counterarguing or identifying to a counterpublic. Counterpublics and public theory are not a mainstream approach to polarization, which makes the study an eye-opening look into political communication happening on a newer, youthful platform.

Preliminary results indicate that a large counterpublic consisting of right-wing commenters was present on TikTok. This counterpublic opposed other affiliations mainly through self-identifying with a counterpublic; deconstruction of power through emotional language was also present in these counterpublics. Future studies need to delve deeper into TikTok comments and their effect on political discussion: younger generations create their political orientation in part due to these commenting spaces.

ABSTRAKTIT

TYÖRYHMÄT IV

4.1.1 / 2 / 3

Artificial Intelligence in the Realm of Political Communication: Deep Fakes, Discourses, and Attitudes

4.2.1 / 2 / 3 / 4

Vuorovaikutus ja kehittyminen monimuotoisissa opettaja- ja toimittajatiimeissä

4.3.1 / 2 / 3 / 4

Vuorovaikutussuhteet ja sosiaalinen tuki (työ)yhteisöissä

4.1.1 The rise of the make-believe - Ripple effects of AI and its impact on trust in communication

Rebekah Rousi, Associate Professor, University of Vaasa

The past decade has proven that artificial intelligence (AI) is not simply a way of animating dolls and machines, or undertaking complex mathematical problems. Rather, it is an area of information technology that challenges human existence at its essence. Higher order cognition, abstract thought enabled by symbol processing, problem-solving, art-making, aesthetic appreciation - these have been the domain of human beings. What may seem like a sudden explosion of AI activity across the globe, has been bubbling in the imagination of people and cultures for centuries.

Now, perhaps we observe humans as the victims of their own humanity. While creative communication has always had the capacity to deceive, and indeed, across the arts is intended to deceive, in healthy social situations and information transfer there has been a separation between the make-believe and the 'factual'. The rise of the deep fake has challenged our idea of the factual and intertwined the make-believe into everyday communication practice (whether online or offline). It blurs boundaries and identities into an unrecognizable mess.

This presentation discusses the core properties of deep fakes in communication light of the make-believe, while analyzing its impact on the dimensions of trust.

4.1.2 AI-human interaction in political discourse

Riikka Nissi, Senior Lecturer, University of Jyväskylä

Marko Siitonen, Professor, University of Jyväskylä

Mitra Raappana, University Teacher, University of Jyväskylä

The presentation explores the dynamics of human-chatbot interaction in the context of political discourse, namely, election campaigns.

The bedrock of a democratic society lies in people's freedom to form opinions based on correct information and select their representatives for societal decision-making. However, similar to other sectors of society, politics is undergoing a transformation due to AI technologies – even so that political debates may be run by the politicians' AI replicas.

Our data presents such an experiment: it comes from a pilot study where voters could discuss with AI clones of the Finnish presidential candidates. We focus on 'insisting questions' where the citizen poses a question to the AI candidate and then corrects the response given.

Our results show that insisting questions imply accusations whose legitimacy is negotiated during the question-answer sequence. The accusations draw on the politician's public image and chatbots are able to unpack them in their responses, leading to the citizens producing a third turn correction that attributes intentionality to the AI and displays mistrust towards it as a real political figure.

In the discussion, we reflect the ways in which human-AI interplay may alter the concepts of knowledge, trust and moral order within political discourse.

4.1.3 Uses of and attitudes towards Chatbots in political discussions - Presidential candidates used as pretext

Tomi Laapotti, Assistant Professor, University of Vaasa

Mitra Raappana, University Teacher, University of Jyväskylä

The presentation focuses on the interpreted functions of communicating with chatbots in a political setting.

We aim to understand the uses of and attitudes towards these chatbots. The ongoing AI-revolution has resulted in all-around use of generative AI. One characteristic of this revolution has been an unawareness of the possible uses for LLM-based chatbots, for example, in organizations and society. This is because the development of LLM's has been based on the technology itself, not for solving some particular problem in society. Thus, there is a need for understanding the different ways these new technologies are applied and used in different contexts, while organizations and individuals are trying to come up proper uses for generative AI.

The data for this study are gathered from an experiment run during the first round of the Finnish Presidential election in 2024. Our research project published a chatbot for each presidential candidate (N=9). The training data for the bots included publicly available resources such as the answers candidates gave in an online election compass (vaalikone). The data for qualitative content analysis consist of over 1000 discussions with the chatbots.

Results and contributions will be discussed from the viewpoint of ripple effects of AI.

4.2.1 ”Pidetään fokus vuorovaikutuksessa!” Viestinnän asiantuntijan kontribuutio moniammatillisesti toteutetulla psykologian opiskelijoiden opintojaksolla

Maija Gerlander, yliopistonlehtori, Jyväskylän yliopisto

Anne Alanne, tuntiopettaja, Jyväskylän yliopisto

Vuorovaikutus on psykologin työn ytimessä ja siten keskeinen osa osaamista. Se on ohjaus- ja terapiatyössä pääasiallinen toiminta sekä mielenterveyden tukemisen ja parantumisen väline (esim. Weiste, 2015). Terapeutin ja asiakkaan vuorovaikutussuhteen laadun on myös todettu olevan merkityksellisin tekijä terapian vaikuttavuuden kannalta. Viestinnän sisällöille on perusteltu paikkansa psykologien ja myös laajemmin interpersonaalista asiantuntija-asiakastyötä tekevien koulutuksessa. Psykologian opintoihin voikin kuulua esimerkiksi haastattelun ja moniammatillisen yhteistyön opintojaksoja. Myös teoreettiset kytkemät viestintä- ja psykologiatieteen välillä ovat ilmeiset. Esimerkiksi mielen, itsen ja minuuden nähdään syntyvän sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ja viestinnän kognitiivisia prosesseja ja interpersonaalista suhteita tarkasteltaessa tukeudutaan usein psykologiatieteen teorioihin. Olemme opettaneet useiden vuosien ajan psykologian opiskelijoille suunnattua, psykologian, viestintätieteen ja draamapedagogiikan asiantuntijoiden yhteistyönä toteutettua ammatilliseen vuorovaikutusosaamiseen keskittyvää opintojaksoa. Opintojaksolla yhdistetään teoriaa ja käytäntöä käyttäen kokemukselliseen oppimiseen, toiminnallisiin työtapoihin ja kokemuksen reflektointiin perustuvia opetusmenetelmiä (esim. Koponen & Julkunen 2015; Virtanen & Tynjälä, 2019). Meille kysymykset opetuksen viestintätieteellisestä perustasta, vuorovaikutuksen ilmiöistä ja oman kontribuutiomme kytkemisestä psykologian alan tietoon pohjaaviin työkäytänteisiin ovat olleet keskeisiä. Almonkari (2006) on aiemmin käsitellyt ko. opintojakson moniammatillista luonnetta ja yhteistyön tekemisen kysymyksiä. Esitelmämme on jatkoa tälle pohdinnalle.

Keskeinen kysymyksemme on, mitä annettavaa meillä viestinnän asiantuntijoina on ollut ja mitä se voisi tulevaisuudessa olla. Pohdimme, miten viestinnän tarkastelu on sisällöllisesti muuttunut vuosien kuluessa ja mitä vuorovaikutuksen nostaminen tarkastelun ytimeen on tarkoittanut teoreettisesti ja pedagogisesti. Esimerkiksi fokuksituminen vuorovaikutukseen on johtanut tarkastelemaan viestintää toimintana, joka esimerkiksi mahdollistaa, rajaa tai sulkee jotakin pois tai tuottaa käännekohtia, jotka ovat ratkaisevia suhteen rakentumisessa. Merkityksellistä on tällöin, mihin viestinnällisiin ilmiöihin reflektiivinen katse esimerkiksi palautteessa ohjataan ja millä perusteella.

Esitelmämme pohjautuu oman työmme reflektiiviseen tarkasteluun. Sovellamme siinä toimintatutkimuksellista, opettaja oman työnsä tutkijana -viitekehystä (Babione, 2015). Perustamme pohdintamme ko. opintojaksoa koskeviin merkintöihimme, lukuvuosittaisten keskustelujemme muistiinpanoihin ja kehittämissuunnitelmiimme. Kytkeämme kokemuksiamme myös ihmissuhdetyötä tekevien vuorovaikutusosaamista ja psykologi-asiakasvuorovaikutusta koskevaan tutkimukseen. Esitelmämme johtopäätelmiä voidaan soveltaa laajemmin suunniteltaessa opetusta tai koulutusta erilaisissa vuorovaikutustehtävissä tai -ammateissa toimivien vuorovaikutusosaamisen kehittämiseksi.

4.2.2 Yliopisto-opettajien kuulumisuuden tunne ja epävirallisen kehittymisen mahdollisuudet omassa työympäristössään

Marianna Hoikkala, yliopisto-opettaja, Turun yliopisto

Kuulumuutta on tutkittu laajasti opiskelijoiden näkökulmasta, mutta opettajiin keskittyvä tutkimus on ollut vähäistä. Väitöskirjatutkimukseni tavoitteena onkin selvittää, miten yliopisto-opettajat kuvailevat kokemaansa kuulumisuuden tunnetta ja siihen liittyviä tekijöitä akateemisen työyhteisön epävirallisissa tilanteissa ja miten kuuluminen voi tukea heidän ammatillista kehittymistään.

Kuulumisen tunne on keskeinen osa sitä, mikä tekee meistä ihmisiä. Mahar ym. (2013) luonnehtivat kuulumisen tunnetta henkilökohtaiseksi käsitykseksi siitä, että tuntee itsensä arvostetuksi ja kunnioitetuksi vastavuoroisessa suhteessa johonkin kokonaisuuteen. Tämä yhteys muodostuu tiettyyn samaistuttavaan kontekstiin tai ryhmään ankkuroituvien jaettujen kokemusten, uskomusten tai henkilökohtaisten ominaisuuksien kautta. Toisaalta kuuluminen voidaan määritellä dynaamiseksi kokemukseksi ja tunteeksi, joka syntyy kuulumisen kompetensseista, mahdollisuuksista, motiiveista ja käsityksistä (Allen ym., 2021).

Rajamäen (2021) mukaan vastavuoroisuuteen, hyväksyntään ja tasa-arvoon perustuva vuorovaikutus muodostaa keskeisen osan työntekijän kokemuksesta kuulua työyhteisöön aktiivisena jäsenenä ja helpottaa työympäristöön integroitumista. Myllykoski ym. (2023) korostavat kollegiaalisen työympäristön ja jakamisen kulttuurin vaalimisen merkitystä sekä työyhteisön sosiaalisten vuorovaikutusväylien arvoa varoittaen samalla sekä epävirallisten että virallisten vuorovaikutuskanavien puutteen haitallisista vaikutuksista.

Esityksessäni referoin ensimmäisen tutkimusartikkelini tuloksia. Haastatteluaineistosta (N = 47) ilmenee, että hyväksyvä vuorovaikutus, ammatillinen tunnustus ja institutionaalinen tuki ovat keskeisiä kuulumisuuden tunteen edistämässä akateemisen henkilöstön keskuudessa. Akateemisen organisaation käytänteet ja rakenteet kuten sen tarjoama aika sekä yhteiset fyysiset ja digitaaliset tilat henkilöstön vuorovaikutusta varten antavat mahdollisuuksia työyhteisöön kuulumiseen ja epäviralliseen kehittymiseen. Lisäksi kuulumisuuden tunne kytkeytyy henkilökohtaiseen sitoutumiseen työhön ja haluun liittyä yhteisöön.

4.2.3 Yhteisopettajuutta rakentamassa: Jännitteet opettajatiimien vuorovaikutuksessa

Karoliina Ahonen, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto / väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto

Korkeakouluissa toteutetaan yhteisopetusta enenevässä määrin, mikä edellyttää opettajatiimien vuorovaikutuksen ymmärtämistä. Yhteisopettajuuden muotoja on monia ja valtaosa aiemmasta tutkimuksesta on keskittynyt opetustilanteeseen tai kahden opettajan väliseen yhteistyöhön tiimin vuorovaikutuksen tarkastelun sijaan. Monitieteinen yhteistyö eri alojen opettajien kesken voi saada aikaan positiivisia muutoksia niin opettajissa, organisaatioissa kuin opiskelijoiden suoriutumisessa, mutta yhteistyö voi olla myös tehotonta ja haastavaa. Yhteisopettajuus rakentuu opettajatiimien vuorovaikutuksessa ja ymmärtääksemme sitä syvällisesti onkin tärkeää tarkastella niitä vuorovaikutusprosesseja, joissa se muodostuu ja joissa siitä neuvotellaan. Yhteisopettajuuden rakentuminen edellyttää opettajan ammatti-identiteetin uudelleentarkastelua, joka voi ilmetä vuorovaikutuksessa relationaalisina ja identiteettijännitteinä.

Väitöstutkimuksessani tarkastelen, millainen vuorovaikutus tukee yhteisopettajuutta korkeakoulujen monitieteisissä opettajatiimeissä. Tarkoituksena on tuottaa uutta tietoa siitä, millaisia prosesseja ja neuvotteluja opettajatiimit käyvät läpi työskennellessään yhteisten pedagogisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi tutkimuksen tuottamaa tietoa voidaan hyödyntää monitieteisen tiimityön tarkastelussa myös muissa konteksteissa. Tutkimuksen tavoitteena on kuvata ja selittää, miten opettajan ammatti-identiteetti muotoutuu yhteisopettajuudessa ja miten dialektisia suhde- ja identiteettijännitteitä hallitaan monitieteisissä tiimeissä. Tutkimuksessa tullaan analysoimaan suomalaisten yliopistojen kielikeskusten monitieteisten opettajatiimien tapaamisia, joissa kieli- ja viestintätieteiden asiantuntijat pyrkivät rakentamaan yhteistä, ilmiölähtöistä ja monikielistä opetusta. Erilaiset oppiaine- ja koulutustaustat sekä osaaminen tekevät moninaisuudellaan näistä tiimeistä erityisen kiinnostavan tutkimuskohteen. Aineisto analysoidaan diskursiivisin vuorovaikutuksen analyysimenetelmin.

Tämä esitelmä perustuu kirjallisuuskatsaukseen aiemmasta tutkimuksesta. Tavoitteena on kuvata, mitä jo tiedetään jännitteistä yhteisopettajuuden kontekstissa. Tarkastelun kohteena ovat erityisesti opettajatiimien vuorovaikutuksessa kehkeytyvät relationaaliset ja identiteettiin kytkeytyvät jännitteet. Esitelmässä avataan myös keskustelua siitä, millaista vuorovaikutusta yhteisopettajuus edellyttää.

4.2.4 Tuotantoketjun ratas vai luovuuden rakentaja? Vertaispalautteen merkitys hajautetun journalistisen tiimin vuorovaikutuksessa

Minna Koivula, tutkijatohtori, Jyväskylän yliopisto/Helsingin yliopisto

Kaisa Lindholm, vieraileva tutkija/yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto/Jyväskylän yliopisto

Moderni journalistinen työ on enenevässä määrin digitaalisilla yhteistyöalustoilla tapahtuvaa tiimityötä (Bunce et al., 2018). Digitaaliset yhteistyöalustat, kuten Slack ja Microsoft Teams helpottavat uutistyötä yli ajallisten ja fyysisten rajojen, ja mahdollistavat vuorovaikutuksen journalististen tiimien jäsenten välillä – sekä tarvittaessa yli organisaatorajojen (Koivula, 2024). Palaute, eli kehittämiseen ja/tai arviointiin tähtäävän tiedon jakaminen, on yksi uutistyön keskeisiä osa-alueita myös digitaalisessa uutistyössä. Palautteen tutkimus journalistisessa kontekstissa on kuitenkin tarkastellut palautetta turhan suppeasti. Palautetta on tarkasteltu joko mekaanisesti, yhtenä osana journalistisen editointiprosessin vaiheita ja laadunhallintaa, tai hierarkkisesti, lähinnä uutistuottajan ja toimittajan välisenä yksisuuntaisena viestintänä, tai yleisökeskeisesti, fokusoiden yleisöltä tulleen palautteen hyödyntämiseen (Cohen, 2019; Tandoc & Duffy, 2019). Tällä tutkimuksella pyritään laajentamaan vallitsevaa ymmärrystä soveltamalla journalistisen tiimin tarkasteluun viestintäteoreettisesta kirjallisuudesta kumpuavaa käsitystä palautevuorovaikutuksesta ja erityisesti vertaispalautteesta. Tutkimuksen tavoitteena on sekä tunnistaa tiimin jäsenten keskinäisen vertaispalautteen ominaispiirteitä että ymmärtää vertaispalautteen merkitystä ja funktioita digitaalisessa journalistisessa tiimivuorovaikutuksessa. Tutkimuksen empiirinen aineisto koostuu hajautetusti työskentelevän journalistisen tiimin usean vuoden aikana lähettämistä Slack-viesteistä (N=21 061). Viestit ovat kertyneet kunkin tiimin jäsenen mukaan nimetyille kanaville (N=9). Aineiston analyysissä hyödynnettiin sekä kvantitatiivisia että kvalitatiivisia sisällönanalyttisiä analyysitapoja kuvailevin tavoittein. Vertaispalautteen kvantitatiivinen analyysi osoitti palautteen olevan suurilta osin yksilötasolle kohdennettua (97,7 %), tehtäväkeskeistä (75,9 %) ja valenssiltaan myönteistä (51,9 %). Palaute oli kuitenkin aiempaan kirjallisuuteen nähden merkittävältä osin myös relationaalista (23,3 %), eli tiimin jäsenten käyttäytymiseen tai piirteisiin, sosioemotionaalisiin kokemuksiin tai tiimin jäsenten välisiin suhteisiin kohdistuvaa. Aineiston laadullisen analyysin tuloksena syntyi vahvistunut ymmärrys vertaispalautteesta journalistista tuotantoprosessia edistävänä viestintänä. Tämän lisäksi palautteella oli kuitenkin myös muita keskeisiä merkityksiä. Palaute rakensi ja ilmensi tiimin humoristisen kannustavaa viestintäilmapiiriä, sen avulla ilmaistiin tukea ja kannustusta, sekä sen kautta kontekstualisoitiin tiimin työtä ja tiimin jäsenten näkemyksiä. Tutkimuksen tulokset valottavat uutistoimistoyhteistyön monimutkaista dynamiikkaa ja edistävät osaltaan monipuolisempaa kuvaa juuri vertaispalautteen roolista journalistisessa tiimityössä. Puheenvuorossa esitellään tutkimuksen lähtökohtien ja tulosten lisäksi tuloksista johdettuja johtopäätöksiä ja niiden soveltamismahdollisuuksia.

4.3.1 Mikä on työyhteisön vuorovaikutussuhde? Fenomenografinen lähestymistapa suhteen ymmärtämiseen

Sari Rajamäki, FT, yliopistonopettaja, Jyväskylän yliopisto

Leena Mikkola, apulaisprofessori, Tampereen yliopisto

Työyhteisön vuorovaikutussuhteet ovat keskeinen yksikkö, joissa esimerkiksi organisoimme työtä, teemme päätöksiä, jaamme tietoa sekä osoitamme ja saamme tukea (Sias, 2009). Työyhteisön vuorovaikutussuhteiden merkitys työn tuottavuudelle, hyvinvoinnille ja organisaatioiden toimivuudelle on tunnustettu. Työelämän vuorovaikutussuhteiden tarkastelu pohjautuu kuitenkin lähinnä yksityisen elämän suhdeteorioihin. Tarve erilaisille tarkastelutavoille ja teoretisoinnille työelämän vuorovaikutussuhteiden tutkimuksessa on ilmeinen niin lähestymistapojen kuin tutkimusmenetelmien näkökulmista (Baxter, 2011; Horan ym., 2021; Fritz, 2014; Sias, 2009). Mitä työpaikan vuorovaikutussuhteella tarkoitetaan ja kuinka se määrittyy muuttuvassa työelämässä? Tällä tutkimuksella on sekä teoreettinen että empiirinen tavoite: herättää keskustelua siitä, miten viestinnän tutkimuksessa ymmärretään työyhteisön vuorovaikutussuhde sekä jäsentää työyhteisön vuorovaikutussuhteen määritelmää empiiriseen aineistoon pohjaten.

Työyhteisön vuorovaikutussuhdetta tarkastellaan teoreettisesti sekä empiirisen tutkimuksen tulosten kautta. Aineisto muodostuu 23 uuden työntekijän kokemuksista ensimmäisessä työpaikassa valmistumisen jälkeen. He työskentelivät suur- ja pienyrityksissä, järjestöissä ja julkisella sektorilla. Aineisto kerättiin toistuvilla teknologiavälitteillä haastatteluilta, jolloin jokaista työntekijää haastateltiin viidestä kymmeneen kertaan, kahden tai kolmen viikon välein kolmesta kuukaudesta kymmeneen kuukauteen. Käsitteen tarkastelua lähestytään laadullisen fenomenografinen analyysin avulla, joka mahdollistaa kollektiivisen ymmärryksen rakentamisen yksittäisistä kokemuksista (Marton 1988; Kettunen & Tynjälä, 2022): tällöin ei olla kiinnostuneita yksittäisestä kokemuksesta tietystä aiheesta, vaan erilaisista tavoista jäsentää ilmiötä tietyssä kontekstissa (Marton 1981). Fenomenografinen analyysimenetelmä mahdollistaa tietyn joukon tarkastelemisen ja moninaisten näkemysten huomioimisen (Åkerlind, 2023). Tämän tutkimuksen aineisto myös mahdollistaa sen, koska aineistolähtöisesti kuvauksista oli tunnistettavissa moninaisia kuvauksia työyhteisön suhteista.

Tulosten pohjalta työyhteisön vuorovaikutussuhdetta määrittää asiantuntijuuden ilmaiseminen/jakaminen, supportiivisuus, suhteen ominaispiirteiden merkityksentäminen ja arvoista neuvottelemine. Näiden kategorioiden variaatiot kuvaavat kategorioiden hierarkkista suhdetta toisiinsa. Tässä tutkimuksessa variaation ulottuvuuksia olivat molemminpuolinen itsestäkertominen, identiteetti, valtapositiot ja yhteisyys. Tulosten pohjalta pyrimme rakentamaan teoreettista ymmärrystä työyhteisön suhteen erovaisuutta ja yhtäläisyyttä yksityisen elämän suhteisiin verrattuna. Tulokset vahvistavat aiempaa ymmärrystä itsestäkertomisen ja supportiivisuuden merkityksestä työpaikan suhteissa, kun taas suhteen ominaispiirteiden merkityksentäminen ja arvoista neuvottelemine ovat uusia lisätarkastelua vaativia vuorovaikutusprosesseja. Käsitykset, odotukset ja kokemukset vuorovaikutussuhteista työpaikan kontekstissa vaihtelevat, jolloin tarvitaan jatkotutkimusta eri uravaiheessa olevien työntekijöiden käsityksistä. Esitelmässä avataan tutkimuksen tuloksia ja pohdintaa tarkemmin.

4.3.2 Relationaaliset ulottuvuudet johtajan ja johdettavan välisessä palautteessa

Inkeri Roos-Manninen, yliopisto-opettaja, Aalto-yliopisto/ väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto

Palaute on relationaalinen ilmiö. Palautetta ei anneta tyhjiössä vaan vuorovaikutussuhteen laatu muodostaa relationaalisen kontekstin palautteen antamiselle, pyytämiselle, vastaanottamiselle ja tulkinnalle. Vuorovaikutussuhteen laadulla on tärkeä merkitys palautevuorovaikutuksen toimivuuden ja laadun kannalta. Johtajan ja johdettavan välistä palautetta on kuitenkin tutkittu toistaiseksi vielä melko vähän viestinnän ja vuorovaikutuksen tutkimuksen näkökulmasta. Olemassa oleva tutkimus on lisäksi pääosin kvantitatiivista. Aikaisemmissa tutkimuksissa johtajan ja johdettavan välistä palautetta ei ole juurikaan tarkasteltu laadullisesti suhdetason ilmiönä. Johtaja-johdettavasuhteen laadun ja palautteen välisiä kytköksiä on tähän mennessä tutkittu lähes ainoastaan LMX-teoriaan (leader-member exchange theory) nojautuvissa kvantitatiivissa kyselylomaketutkimuksissa. Johtaja-johdettavasuhteita on ylipäätään tutkittu toistaiseksi vielä melko vähän laadullisen tutkimuksen keinoin.

Esitelmä perustuu tekeillä olevaan laadulliseen väitöskirjatutkimukseen palautteesta vuorovaikutuksena johtaja-johdettavasuhteessa. Aineistonkeruumetodina on teemahaastattelu ja aineiston analysointimenetelmänä laadullinen sisällönanalyysi. Haastateltavat (N=26) työskentelevät globaaleissa organisaatioissa johtamis- ja asiantuntijatehtävissä. Tutkimuksen kontekstina on hajautettu tietotyö ja etäjohtaminen. Esitelmässä tarkastellaan palautteen relationaalisia ulottuvuuksia. Esitelmässä kuvataan laadulliseen haastatteluaineistoon perustuen johtajien ja johdettavien kokemuksia vuorovaikutussuhteistaan ja suhteen laadun kytköksistä palautevuorovaikutukseen. Johtajien ja johdettavien kokemukset jäsentyivät neljään relationaaliseen ulottuvuuteen, jotka ovat 1) tunteminen ja ennustettavuus, 2) henkilökohtaisuus, 3) luottamus ja 4) keskinäisen vuorovaikutuksen laatu ja toimivuus. Esitelmässä tarkastellaan näiden eri suhdeulottuvuuksien yhteyksiä palautteeseen.

Esitelmä antaa uutta tietoa palautteesta relationaalisena ilmiönä tuomalla esiin johtajan ja johdettavan vuorovaikutussuhteen laadun ja palautteen väliset kytkökset. Esitelmä tuo uutta tietoa myös johtaja-johdettavasuhteista hajautetun tietotyön ja etäjohtamisen kontekstissa. Johtajien ja johdettavien kokemusmaailmassa suhteen laatu kytkeytyi monin tavoin kokemuksiin keskinäisestä palautevuorovaikutuksesta. Suhteen laatu kytkeytyi kokemuksiin palautevuorovaikutuksen helppoudesta—vaikeudesta, informaalisuudesta—formaalisuudesta sekä palautteen määrästä ja laadusta. Suhteen laatu ja kehitysvaihe kytkeytyivät myös kokemuksiin teknologian käyttömahdollisuuksista ja rajoituksista palautevuorovaikutuksessa. Vuorovaikutussuhteen laadun merkitykseen kohdistui kuitenkin myös ristiriitaisia ja eriäviä käsityksiä. Kaikki johtajat eivät kokeneet, että suhteen laadulla olisi merkitystä palautevuorovaikutuksessa. Esitelmän lopussa pohditaan tulosten soveltamista käytännön työelämän kehittämiseen.

4.3.3 Työuupumuksesta työelämään: Asiantuntijoiden kertomuksia työyhteisön viestimästä sosiaalisesta tuesta työuupumuksesta toipumisen polulla

Rosanna Lyytinen, opiskelija, Tampereen yliopisto

Työelämän jatkuvat vaatimukset ja muutospaineet sekä kognitiivinen, emotionaalinen ja eettinenkin kuormitus uuvuttavat tieto- ja asiantuntijatyötä tekeviä. Moni uupuu työssään, jää sairauslomalle ja palaa jossain vaiheessa takaisin samaan työyhteisöön. Työuupumuksen aiheuttajia, kehittymistä ja ehkäisyä on tutkittu paljon. Sen sijaan vähemmän huomiota on kiinnitetty siihen, mitä tapahtuu yksilön ja työyhteisön jäsenten välillä silloin, kun työntekijä on jo työuupunut. Tässä tutkimuksessa keskitytään työuupumuksesta toipumisen prosessiin sairauslomalle jäämisestä alkaen.

Työuupumuksesta toipuminen on usein pitkä prosessi, jonka aikana yksilön itse tekemien muutosten lisäksi työyhteisöstä saatavalla sosiaalisella tuella on tärkeä merkitys. Työyhteisössä toteutuvan supportiivisen viestinnän eli työyhteisön jäseniltä haetun, saadun ja vastaanotetun tuen on havaittu suojaavan työuupumukselta ja auttavan myös työuupumuksesta toipumisessa. Sitä, millaisesta supportiivisesta viestinnästä voi olla apua työuupumuksesta toipuvalle, ei vielä tiedetä. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on syventää ymmärrystä tietotyötä tekevien asiantuntijoiden työuupumuksesta toipumisen prosessista. Tutkimuksen tavoitteena on jäsentää työuupumuksesta toipumisen tarinoita ja ymmärtää työyhteisön supportiivisen viestinnän ilmaisutapoja ja niiden merkitystä tieto- ja asiantuntijatyön tekijöille. Tutkimus toteutettiin narratiivista lähestymistapaa hyödyntäen. Aineisto koostui kahdeksan työuupumuksen kokeneen tietotyötä tekevän asiantuntijan kertomushaastattelusta. Aineistoa kertyi yhteensä noin 18 tuntia. Kertomukset analysoitiin narratiivisella analyysillä ja juonianalyysillä.

Työuupumuksesta toipumisen prosessia kuvasi kolme tyyppitarinaa – vahingollinen, ristiriitainen ja myönteinen toipumistarina – jotka tuovat esiin työyhteisön supportiivisen viestinnän merkitystä toipumisprosessissa. Kertomuksista tunnistettiin yhdeksän ajallista käännekohtaa, jotka olivat merkityksellisiä työyhteisössä toteutuvan supportiivisen viestinnän kannalta: käännekohtiin liitettiin erilaisia sosiaalisen tuen ilmaisutapoja, kuten esihenkilön rauhoittavaa puhetta, vastuunottoa tilanteesta ja töihin paluuseen valmistelevaa viestintää sekä työkavereiden rohkaisevaa puhetta ja vertaistukea.

Tutkimus tuotti uutta tietoa supportiivisen viestinnän merkityksestä työuupumuksesta toipumisessa. Lisäksi tutkimus avaa uusia näkökulmia työuupumuksen tutkimukseen. Esitelmässä keskustellaan siitä, miten työuupumuksen kohdannutta voisi tukea paremmin työpaikalla.

4.3.4 Kuka on tukenani? Huippu-urheilijoiden tukiverkostot

Marja Eklund, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto

Urheilu tarjoaa viihdettä, mutta myös edistää fyysistä ja henkistä terveyttä, tuo ihmisiä eri taustoista yhteen ja vaikuttaa merkittävästi talouteen. Keskiössä ovat urheilijat, jotka pyrkivät saavuttamaan henkilökohtaiset tavoitteensa omien sosiaalisten verkostojensa ympäröimänä. Huippu-urheilijat kohtaavat uransa aikana lukuisia haasteita, johtuen heidän elämänsä eri osa-alueista, kuten fyysisistä, henkisistä, emotionaalista ja sosiaalisista tekijöistä. On mahdollista, että urheilijat eivät ehkä hae tukea matalalla kynnyksellä virallisista, ammattimaisista tiimeistä, sillä huippu-urheilun kontekstissa sitä voitaisiin pitää heikkouden merkinä (Purcell et al., 2022). Tämä saattaa myös viitata siihen, että urheilijaa ympäröivä verkosto ja verkoston kyky tarjota tukea ovat välttämättömiä urheilijoiden hyvinvoinnille.

Tukea tarjoavien ihmissuhteiden merkityksellisyyden huippu-urheilijoille ovat huomanneet esimerkiksi Burns, Weissensteiner & Cohen (2019). Bianco (2001) puolestaan selvitti tärkeimpiä tuen lähteitä tutkiessaan huippu-urheilijoiden toipumista urheiluvamman jälkeen. Tutkimus osoitti, että tukea tarjosivat urheiluun liittyvät tiimit (lääkärit, fysioterapeutit, hallinnolliset henkilöt, valmentajat, joukkueetoverit), kotiverkoston jäsenet ja muut potilaat. Kovin vähän kuitenkin vielä tiedetään siitä, millaisia tuen verkostoja huippu-urheilijoilla on taustallaan. Nykyinen tutkimus keskittyy usein urheilujärjestöihin ja ammattitaitoiseen henkilökuntaan, mutta huippu-urheilijoiden henkilökohtaisista ihmissuhteista ja heidän sosiaalisista verkostoistaan tarvitaan lisätutkimusta. Tämän tutkimuksen tavoite on selvittää, millaisen viestinnän huippu-urheilijat kokevat tukevaksi ja mitkä ovat merkityksellisimmät lähteet tuolle tuelle.

Tutkimusaineisto koostuu 15 suomalaisen huippu-urheilijan haastattelusta. Keskimääräinen haastattelun pituus on 1 tunti ja 38 minuuttia. Haastattelujen yhteispituus on 22 tuntia ja 50 minuuttia. Haastateltavat edustivat yksilö- ja joukkueurheilua, heidän urheilulajinsa ovat maailmanlaajuisesti tunnettuja, he ovat voittaneet ensimmäisen, toisen tai kolmannen sijan useammin kuin kerran kansainvälisissä, vakiintuneissa kilpailuissa tai cupeissa, ja ovat olleet aktiivisia urheilullaan yli kahdeksan vuotta. Haastattelut analysoidaan laadullisin menetelmin.

Tämän tutkimuksen tulokset ovat tärkeitä urheilijoiden hyvinvoinnille, sillä se millaisia merkityksiä urheilijat antavat viestitylle tuelle ja miten he kuvailevat verkostojaan, voi auttaa urheilijoiden ympärillä olevaa verkostoa tunnistamaan paremmin heidän tarpeensa. Tulokset voivat myös auttaa ymmärtämään supportiivisen viestinnän vaikutuksia menestykseen ja tavoitteiden asettamiseen.